

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Išleista kas penktą dieną Philadelphia, Pa.
Lietuvių Socijalistų
Sąjunga Amerikoje.
(Incorporuota Balandžio 28 d. 1908)

PRENUMERATA:
Metams į visas dalis svieto \$2.00.
Pusmetį ..... \$1.00.
Apsauginių kainos ant užklaustumo.

Redaktorius — K. Vidikas.
Administracijos — A. Žymontas.

Šis laikraštis reikalauja kreiptis šiuo adresu:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

KOVA

Organas Lietuvių Socijalistų Sąjungos Amerikoje.

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phila., Pa.
by the
LITHUANIAN ALIST
FEDERATION ERICA.
(Incorporated 1908)
SUBSCRIPTIONS:
In all parts of the world for year \$2.
Editor —
Business Manager —
Advertising rates —
All communications should be addressed to:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

No.1

TELEFONO NO.
KEYSTONE MAIN 2958.

PHILADELPHIA, PA., 3 d. SAUSIO (January) 1913 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1908, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE:
KEYSTONE MAIN 2958.

Metas IX

V. Paukštys.

Du pasauliu.

Prasliuko senieji metai, it koks šėšelis, o atėjo juos pavaduoti naujieji metai. Ką-gi mes matom pradžioje naujųjų metų? Kokią jie mums laimę atnešė? Ar-gi jie bus tokie-pat, kaip ir senieji? Taip, jėgu mes žiūrėsim tokioms-pat akimis (naujuosius metus, kaip ir senuosius, tuomet mes nieko naujo nesurastime juose ir nieko naujo jie mums neduos. Bet pažvelgkime į naujus metus naujomis mūsų akimis, tuojais štai ką išvysime.

Du gyvenimu, arba pasauliu, tartum levu, stovi vienas prieš kitą — gyvenimas turtočių ir gyvenimas vargšų, gyvenimas kapitalo ir gyvenimas darbo, gyvenimas prispaudėjų ir gyvenimas prispaustųjų, gyvenimas buržuazijos ir gyvenimas socializmo — da gyvenimu su visai skirtingais tikslais, idėjomis, pažiūromis ir su skirtinga kalba; du gyvenimu, kurie negali išlaikyti viens prieš kitą ir iš kurių vienas turi prasikalinti ir užleisti savo vietą antram.

mės galime buti žmonėmis, ten mūsų ir tėvynė; jėsu-gi tėvynė mums tik vieta kankinimosi, kalėjimas, ratas, apsuptas sargyba, kuriame mes išrodome gyvuliais ir kuriame daugelis iš mūsų neturi vietos, kur galvą priglausti. Užpildinėdami ant mūsų, jėsu vadiname mus «neturintiais tėvynės», bet jėsu patis pasidarėte tokiais!

Bet ar tik su šiais metais stos prieš mus tledu gyvenimai arba pasauliai? Ar-gi jie praėjusiais metais nebuvo? Ar tik dabar užgimė naujo pasaulio vyrų, kurie šaukia prieš senąjį? Ne, jie buvo ir su senaisiais metais, jie stovėjo ir tuomet, kaip du levu, ir tykojo vienas kitą sudraskyti. Naujo pasaulio šauksmas taipgi skrido per senuosius metus, bet jis atsimušdavo ne į mūsų ausis, o tyrais nuskambėdavo. Mės negalėjome nematyti tvirtųjų pasaulio šauksmų. Mūsų ausis laikė senasis pasaulis užkimsęs ir akis užrišęs. Mūsų liežuvis nemokėjo šnekėti naujo pasaulio šneka ir mės visai nieko nesupratom. Naujasis pasaulis užtai nerustavo ant mūsų, kad mės esam ne neregai, kurdiems ir nebuliais, jėsu tik apgalvėjom ir spėjome, kad mės būsim tik mės, o ne nauji žmonės, kurie mums bus tikrai akis, užkims ausis ir neleido mokintis naujo pasaulio kalbos!

Panašii tvirtųjų pasaulių kova eina jau nuo seniai, ir kuomet naujasis pasaulis pradeda stiprėti, senasis silpnėja. Kuomet keliems tukstančiams atsiveria akis, ausis ir jų liežuvis pradeda kalbėti naujo pasaulio kalba, jie pradeda skleisti to pasaulio idėją ir tampa jos apaštalais.

Tai ko-gi mės maldaujame nuo naujų metų, kad jie mums suteiktų? Paprastai yra maldaujama sveikatos, laimės, turtų, gero pasisekimo ir t. t. Mės to visko negalime nuo naujų metų maldauti, nes mės geras matom, kad jie mums to da negali suteikti. Jie da yra persilpnii arba, geriau pasakius, bejėgiai. Jie mums suteiks tą patį laimę, tuos pačius linksmumus, tą patį vargą ir tą patį turtą, kuri mės turėjome praėjusiais metais.

Tai ko-gi pagaliau mės nuo jų reikalausime? Mės tik vieno nuo jų galime reikalauti — kad jie padėtų kovoti naujam pasauliui susenuoju, kad jie pasistengtų atrišti tiems akis, kuriems jas yra užrišęs senasis pasaulis, atkimsiti ausis, kuriems jos yra da užkimsitos, ir išmokinti naujo pasaulio kalbos tuos, kurie jos da nemoka ir visai nesupranta.

To tik mės reikalaujame nuo naujų metų ir esame persitikrinę, kad ne šiais, tai kitais naujais metais mės išreikalavsim.

Bet neužtenka mums da to vieno reikalavimo, kad tik juomi užsigandintii. Mės, kurie to visko reikalaujame, privalome taipgi padėti kovoti naujamam pasauliui, kad jis pergalėtų senąjį.

Todėl su naujais metais, su naujomis savo jėgomis, stokim visii kovą, kad pergalėti senąjį pasaulį ir išversti jį iš pamatų, o pastatyti naująjį pasaulį, kuris galėtų viešpatauti! Kuomet užviešpataus naujasis pasaulis, tuomet išnyks visi vargai ir prispaudimai. Mės privalom sušukti:

Šalin senąjį pasaulį! Lai gyvoja naujasis!

Naujiems Metams.

Plaukia, slenka, kaip kad vilnis ant amžinybės gelmių,
Metai vienas paskui kitą; tili istorijos momiai
Atvirų knygų palieka lapus, vėlytus ir vėgais,
Sakant, jogei virst į nieką visi džiaugsmai...
Kiekviens puslapis tai sako, kiekvienas sverias kraujais,
Kiekviens pradžioj vilį stato, kiekviens baigiasi keik-
[smiais!]

O žmonija nelaiminga! kada tuasi tu ošaloti?
Da liksi taip galinga, kad tau nerūštas korot?
Kada tavo buvio tikslas bus už krūvių kėojų?
Kada tarsis, jog jau viskas raudasi tavoj kintoj?
Tavo buvis taip vargingas, o ar yra kas gantoj
Taip, kaip tu, dvasia, galingas, skani vienąj valandoj
Beribius visatos plotus minčia galvų aršiki
Ir amžių amžiais suklotus metus žinija apšėjoti?
Bet tu negali išvyti kelio, kurio tau reiki, ai,
Nešiniai, kad tau reik grįžti atgal bendrai su visais,
[bėgt.]

Kad išgriaut tuos storus murus, kuriais save apstatai,
Išsklaidyt nuodingus dumus, kuriais save troškinai...

Ei, žmonija nelaiminga! Laikas žiuri į tave!
Laikas stebis, kad galinga, o nevaduoji save;
Kad nuo tų duonos maldavji, kuriuos peni, tukini,
Kad už tuos žvni, kariuonij, po kurių koja steni!
Šalin malonių meldimai, šalin tranai ir carai!
Šalin verkimai, nuliūdimai, šalin kančios ir vargai!
Šalin uždausinės laimės, kurių nieks negal pasiekti!
Laimė ir džiaugsmai ant žemės, tik nuo jų nereikia
[bėgt.]

Tiktai buvį sutvarkyti, kad jie galėtų gyvuot,
Teisingystę įvykdyti, kad nieks nedrįstų meluot, —
Tada, žmonija galinga, lau kankinties nereikės,
Nes busi sotii, laiminga, meilė, brolytė žydė.

J.B.S. Melstorius.

— Le piace una barca, signore?*)
Ak taip! — Aš kur gi! — Kur troškau
[nun būtii]

Kam veltui, širdie, tu rengi sau žutį, —
Negali būtii.

25 XII 1912. St. Strazdas.

*) Ar norite luotelio, pone? — Italo laivininko paklausas praeiviai.

Mirk...

Dėlei laisvės, brolau, nebijok
Ir truputį savo pridėt...
Pet's i petį kaip milžinas stok!
Ar metišmėdžias vien tik merdėt!

Ir nekrapėdik matydams aplink
Šituzenant šėšėlius mirties...
Savo dvasią pakelk ir gaivink
Viltųj giedresnės atėties!

Mirk, jei reikia, kalėjime tamsiam! —
Savvalėj «teisybės» sargų;
Mirk, jei reikia, mušųj atviram! —
Bilėj idealo draugų...

Mirk... už liand... ta kova šventai
Kas ją pamylėjo — nežus:
Anko raldėm — gyviems greta —
Mūsų dėjų tu puoši lapus! St. Strazdas.

Naujam Metui.

Itekėmje Aspažijos.

Ateik ne kupinas linksmumo,
Ne neštas laimės debesų.
O, eikš, lyg rycerius rūšume,
Kuriems jos yra da užkimsitos, ir
išmokinti naujo pasaulio kalbos
tuos, kurie jos da nemoka ir visai
nesupranta.

24 XII 1912. St. Strazdas.

Una Barca

Pagal Rain.

Ir vėla jūra pas man'kojas
Banguoją, plauna balvąj smiltį;
Ir, rodos, tėviškės dulkia čia vėjas,
Širdis suskurdusi prėda šilti —

Su naujais metais

Yra daugelis žmonių, kurie mažai tesirupina gyvenimu, kurie mažai temąsto arba, perteklius paskendę, neprisideda prie bendro veikimo ir idėjinės kovos už nuskriaustus darbininkus, — tokie žmonės, sulaukę naujų metų, pasako: „Nei nejutau, kaip prabėgo tie metai“.

Bet mės, kurie plačiau žiurime į pasaulį, kurie be perotojimo reikalaujame geresnio gyvenimo darbininkų kliausiai, kurie kovojame ir veikiame, — pažiūrėję į prabėgusį metą, pamatysime, kad senieji metai neprabėgo taip lengvai; matysim, kad jie mums prekiavo gana brangiai, ir kad ateinantii metai reikalauja da daugiau darbo, negu šie.

Pažiūrėkime į visasvietinį judėjimą, į kovą už buvį, o atrasime žmones, kurie uoliai rūpinasi liaudies gerove, kurie aukantja visas savo spėkas lybui skriaudėms...

... riko, aptyla dirbtuvų, šildosies, apstoja gatvėkarni lakėtis viens pro kitą, kuomet nueina ant pailsio darbininkai apie 11-12 val nakties, — kad ankštam ir troškiam kambaryj, prie mažos šviesos — sėdi žmogus ir rašo. Jis rašo straipsnius į laikraštį, kuriais miata tukstančiai skaitytoj, ir šaukia juos į kovą už darbininkų buvį.

Atmink, brangus skaitytojaui, kad ten sėdi ir rašo toks-pat darbininkas, kuris rytoj kelsis drauge su kitais ir stos dirbtuvėn, kur drauge su kitais kraus turtus kitiems, o pats badaus. Jis skiriaai nuo kitų tuom, kad jo veidas labiau išblyškęs, rankos gisluotos ir tankiai, paslėpęs veidus tarp delnų, jis sunkiai dūsauja. Reiškia, jis trokšta sau ir visiems gerovės, kovoja už savo ir kitų teises ir, norėdamas pasidalinti mintimis su laikraščiu skaitytojais-darbininkais, laukia tykios valandėlės laiko, kada galės paimti plunksną ir pasakyti ką-nors darbininkams, atima nuo savęs pailejį ir daug-daug naktų pašvenčia liaudies penui... Jis kovoja.

Nuskriskime mintimi į Rusijos valdzijos letenos prislėgtos laudies tarpą ir atrasime, kad kuomet ateina 12 valanda nakties, kuomet visi ilsisi po sunkios ir ilgos darbo dienos, — ten burelis kovotojų kur miške ar laukuose tariasi apie liaudies reikalus, kalbasi apie tolesnį veikimą ir tt. Jie kovoja.

Nuskriskime mintimi ten, kur milžiniški tyrai užkloti baltu sniegu, o tuose tyruose matosi juodas taskas — tai Sibiro tyrai ir ištremtųjų gyvenimas.

Tos pustynės gyventojai — tai kovotojai už darbininkų gerovę, už laisvę ir lygybę. Jie panašūs į lavonus, jų rėnkos ir kijos apkaltos retėžiais, jie laikomi žvėrių vietoje, juos sergėti kareiviai, jie kenčia ir laukia valandos išsiluosavimo, laukia revoliucijos... Jie nori kovoti.

Peržiūrėję senuosius metus, mes atrasime, kad daug darbo padėta, daug spėkų išseikvota, daug kovotojų už laisvę nužudyta ir daug suklupusių kovos lauke ir nusizūdusiųjų.

Mes negalime sakyti, kad nejučiomis prabėgo senieji metai, nes jie mums brangiai atsiejo ir daug mūsų draugų-kovotojų žuvo ant kovos lauko, daug plunksnos karžygių atsigulė ant amžino atsilsio ir daug netekę energijos — nustojo veikti.

Su naujais metais — mes privalome stoti kovon su naujomis spėkomis, su nauja energija ir tvirta vilčia kovą laimėti.

Šie metai taipgi reikalauja daug darbo ir pasišventimo, reikalauja kraujo ir ašarų. Bet mes, draugai, neturime nuleisti rankų, neturime dusauti rankas nuleidę ir laukti ko tai nežinomo ir nematomo. Mes privalome kovoti da smarkiau, da uoliau, da labiau pasišventę.

Galbut, kad nekurie iš mūsų tarpo žus ant kovos lauko, bet vietoj vieno žuvusio privalome stoti keli... Matydami savo draugus ilstančius, paduokime jiems draugišką ranką, kad jie atsilsėję vėl galėtų kovoti ir griauti šį rėdą, šią draugiją, kuri sukrovė ant darbininkų sprando visus vargus, badą, ašaras ir dejavimus.

Su naujais metais mes stovykime ir šaukime tūkonus savo brolius, tuos, kuriems nejučiomis prabėgo senieji metai, tuos, kurie nemąsto ir nenori mąstyti.

Su naujais metais mes pasveikinkime viso pasaulio kovotojus — socialistus. Ištieskime savo glisluotas rankas, pasiekime tokias-pat rankas anapus plataus

okeano ir apjuoskime jomis žemės kamuoli!

Sveikinu su naujais metais savo draugus ir šaukiu visus prie darbo... darbo švento ir vaisingo!

Senas Vincas.

Mūsų veikimas.

Sulaukę naujų metų, sąjungiečiai gali pasidžiaugti, kad šie metai jiems buvo pasekmingi. Mūsų darbas — švietimas ir organizavimas lietuvių darbininkų po raudonu socialistų parašu — ėjo visu smarkumu visose lietuvių apgyventose vietose. Pasakyta šimtai prakalbų, skaityta šimtai prelekcijų, sulaužta daugybė sceniškų veikalų ir vis tai apšvietimui liudies. Tą didelį švietimo darbą dirbo Lietuvos Socialistų Sąjunga!

Dabar jau drašiai galima sa-

kyt, kad LSS. tapo tvirčiausia lietuvių organizacija Amerikoje savo aktyviu veikimu. Jau nei vienas opus gyvenimo klausimas nėra praleidžiamas jos neapkalbėtu bei nepaskelbtu viešai.

Nors priešingi laikraščiai purtosi ir labai nenori pripažinti tos teisybės, kad organizuotas darbas — tai vienatinis ir arčiausias kelias prie laisvės, bet noroms-nenoroms turi pripažinti.

Amerikos lietuviai nuo seniai turi kelias dideles organizacijas, kurios turėjo ar turi tam tikrą siekį, dėl kurio darbuojasi. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, Tėvynės Myletojų Draugystė ir Laisvamanių Susivienijimas savo laiku turėjo didesnę įtaką viešame gyvenime, bet dabar jų veikimas nublanko, o LSS. vos gyvas. Kodėl? Todėl, kad tos organizacijos buvo pastatytos ant svyruojančių pamatų, jų veikimas buvo tik tuomlaikinis, — praėjo tas laikas, ir jų rolė turi baigtis.

Aštuoneri metai atgal gimė, pas Amerikos lietuvis sumanymas suorganizuoti progresi viškesnę organizaciją, negu ligtol buvusios. Ir 1905 metuose sumanymas įvyko — susitvėrė Amerikos Lietuvių Socialistų Partija, kuri dabar vadinasi: Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje. LSS., kaip ir kiekvienai naujai organizacijai, prisiejo daug įvairių nesmagumių pergyventi. Bet ji, budama pastatyta ant tvirtų socialdemokratiškų pamatų, galiaus sutvirtėjo. Socialdemokratiški pamatai — tai tvirčiausi visuomeniškos organizacijos pamatai.

Nu, kad jau Sąjunga apėmė plačiausią veikimo dirvą lietuviškoje liaudyje, tatai turi pagaloguoti, kad ir visos veikimo priemonės būtų praktiškesnės, kad greičiau galima būtų atlikti darbą. Pirmiausiai reikia umai pasirūpinti įtaisyti „Kovos“ spaustuvei linotype (rai dėms statyti mašiną). (mai turėtume pasirūpinti išleisti knygą „Moteris ir Socializmas“. Be statomos mašinos tos knygos greit išleisti negalime, nes rankų darbas nespartus. Jei greitai neturėsime statomos mašinos, tat prisieis daugiau raidžių pirkti ir darbininkų skaitlių didinti, tas irgi reikalauja nemažą kapitalo. Tatai praktiškiausiai būtų turėti statomą mašiną.

Mintis apie išleidimą mėnesinio žurnalo da nėra Sąjungoj dingusi, o turint spaustuvę statomą mašiną, galima būtų pagaloguoti apie umą išleidimą tokio žurnalo ar teoretiško „Kovos“ priedo. Literatiškų spėkų, manau, mums jau užtektų, tat visa svarba pastatyti spaustuvę ant moderniškų (naujųgaldiniškų) pamatų, kad darbas, taip sakant, „ūtrpte tirptų“. Juo mes daugiau ir tankiau galėsime išleidinėti socialistiškų raštų, tuo labiau ir labiau spiešis prie Sąjungos didesnį buriai žmonių, tuo labiau koncentruosis spėkos ir tuom didesnę nešime naudą liaudžiai ir greičiau

priartinsime socializmo gadynę. Mes, socialistai, turime veikti savo darbą; mūsų programas aiškus ir kiekvienam suprantamas. Tiesa, ant mūsų išmisiinėja visokius nebutus dalykus, nupiešia mus juodžiausiomis spalvomis, bet dėlei to mes neturime nusiminti, bet tik dirbti savo darbą. Juk juo toliau, tuo labiau liaudis mato, kad mūsų, socialistų, veikimas neša naudą visiems, užtat ir mūsų priešų užsipuldinėjimaj jokios blėdies jau mums nedaro ir socialistų šmeižikams jau mažai kas betiki.

Mės-gi į savo priešus, trukdančius mūsų darbą, turime žiūrėti, kaip į kapitalistų ramėčius-klapčiukus, ir mūsų kritika dėl jų turi būti kuo-astriausia, bet teisinga. Lietuvių spauda, palaikanti kapitalistus, jau mums žinoma, užtat mes jos ir nesigailėsime.

Užmetama mums, kad per daug niekiname savo tautą, bet Amerikos lietuvių vadinamų tautiečių veikimas labai panašus į tikrųjų rusų tautiečių veikimą, užtat mums ir reikia ir reikės vartoti aštrų prieš tai jaunį. Pažįstame mes Lietuvos tautiečių demokratų veikimą ir prieš tą veikimą mes nieko ypatingo nesakome, bet prieš amerikiečius „demokratus“ metylime ir netylėsime.

Bet jei mūsų šie „demokratai“ pakeistų savo taktiką, jei jie tiesiog neniekintų socialistų veikimo, mes su jais galėtume švelniai apsieiti, nes tume pakaktinai dirvos veikimui. Abar klausimas: ar mūsų „demokratai“ pakeis savo veikimaktiką? Abejoju. Kodėl?

Ir tos dvi klisos niekuomet viena su kita ne-gyveno ir nesu-gyvens.

Užtat mes, susispietę į didelę darbininkišką organizaciją-Lietuvių Socialistų Sąjungą,— būkime drąsus ir energiški, ant kiekvieno žingsnio duokim kuo-astriausią smugį mūsų niekiniojams ir priešams, o savo apšvietos ir socializmo propagandą skleiskime kuo-plačiau-siais minioj. Lai šie 1913 metai da buna mums pasekmingesni ir visiems naudingesni.

Lai gyvuoja darbininkų susipratimas ir vienybė!

A. Žymontas.

MOTINŲ AUTORITETAS (Apsysakalė)

Vieną sykį gimė kūdikis. Motina buvo didžiausiamę džiaugsmę, net tėvas žėravo ramia meile link kūdikio.

„Bet, Genijau, pasakyk man, ar jis visada bus toks mažutis?“ paklausė motina ir pridurė: „Dėja, juk ir aš pati nežinau, ar aš noriu, kad jis augtų! Man linkma būtų matyt jį tokį didelį, kaip kiti žmonės, bet, vienk, aš gailėčiaus, jeigu jis persimainytų taip, kad aš jį toliaus negalėčiau ant ranką nešioti ar krutimis penėti.“

„Kudikis išangs į vyrą“, tarė Genijus: „Tu negalėsi jį visada krutimis penėti neigi tu jį visada galėsi nešioti ant rankų.“

„O, Genijau!“ sušuko nusi-gandusai motina, argi mano mažutis kūdikėlis kada atsitrauks nuo manęs! Ar jis nubėgs nuo manęs, kada jis galės vaikščioti!

„Ką aš turiu daryti, kad mano mielas kūdikėlis neišeitų nuo manęs, kada jis galės vaikščioti!“

„Mylėk savo kūdikį“, tarė Genijus, „o jis neišeis nuo tavęs“.

Ir taip buvo. Ir taip buvo nekurij laiką. Bet ilgainiui gimė daug kūdikių. Daugeliui gimdytojų buvo labai sunku mylėt visus tuos vaikus.

Tada tapo išrastas prisakymas, kuris turėjo užimti meilės vietą, kaip kad ir daugelis prisakymų užima meilės vietą. Nes lengviau išdavinėti prisakymus, negu teikti kam meilę.

„Guodok tavo tėvą ir motiną“.

Vaikai apeidinėjo tėvus, kaip tik pradėjo vaikščioti. Tada prie to prisakymo tapo pridėtas prizadėjimas:

„Kad tau gerai eitųsi ant žemės“.

Ir pasiliko kai- kurie vaikai su tėvais. Bet jie nepasiliko taip, kaip pirmoji motina norėjo, kada ji klausė Genijaus: „Ką aš turiu daryti, kad mano mielas kūdikėlis neišeitų nuo manęs tuojuo, kaip tik pratoms vaikščioti?“

Ir taip pasiliko ir po šiai dienai.

Mullatūli.

Jau saulutė šviečia

Šviesi saulutė mums jau šviečia
Ir lai per amžius nesustos.

Devičė mūsų kovon keičėia
Dėlei žmonijos paverčytos.

Drąsa lai dega mūsų krutinėj,
Tevėda kovos sūkurių;
Tešėčia saulė sidabrinėj,
Lai sveikin' mus jos spindulių.

Naujus padėsimetali kviečia,
Jau-gi mūsų susispietėia
Ant lauko kovos atviros.

Lai aušta mums nauja gadynė,
Tevėja jon žmonių būriai,
Tevėsta žmonijos kančienė
Su metais busiančiais naujais.

Senas Vincas.

Juokas tai sveikata.

Da ganėtinai nežinome hygiėniškosios (sveikatingos) juoko vertybės, tačiau ji yra taip žymi, kad verta į tai atkreipti savo domą.

Juokas ir verksmas — tai pirmutinieji apsireiškimai pas kūdikį; jeigu kūdikio sveikata geram stovyje, kudikis juokiasi ir, atpenč, verkia, kad jo organizme apsireiškia nenormališkas stovis. Kudikio organizmui besivystant būtinais reikia tēmyt į tuoda apsireiškimu: juoką ir verksmą. Ne visuomet juokas reiškia sveikatą, ne visuomet verksmas reiškia ligą, bet tik iš to, koks tas juokas bei verksmas, yra galima spręsti teisybę. Paaugęs kūdikis, kuomet jau jo nuosavos spėkos jam leidžia pakaktinai organizmo vystymosi reikalavimus, kuomet tas kudikis savo bėgiojimu gali tuos reikalavimus patenkinti, jis daugiau juokiasi, negu verkia. Suaugę-gi žmogus mažiau juokiasi, bet tuodugniau atjaučia juoko smaugumą.

Juokas yra gamtinių reikalų, turis reikalauja, kad organizmas stovyje būtų lygvara. Po unkaus protinio darbo arba ir iziško, po susikrimitimų, rūpesių ir nesmagumų, nėra pasektingesnio vaisto, kad su 42-hip gilus, nuoširdus juokas,

„Juokas, — sako vienas francu-žų gydytojas, — yra budas su-naikinimui perviršiaus energijos; juokas daleidžia mums maloniū budu pasiliuosuoti nuo bereikalingo nervų įsitempimo“. Varginančios mintys išnyksta, kilus juokui, ir daro žmogui jo padėjimą smagesniu, lengvesniu; daro žmogų mieslesniu kitieis ir jam meilesniais daro kitus. Tankiai smarkiausias užsirusinimas umai dingsta, kilus juokui, o nusijuokęs žmogus paskui jau neturi spėkos pykti. Verta yra juoko labdaringumas pažinti ir, jo reikalingumą ant savęs išbandžius, pripažinti už svarbų.

Gydymas ligų su pagelba juoko jau nuo senų senovės yra žinomu. Jau senovės rašytojai tankiai apie tai mini savo raštuose. Juoko vertybę suprato karaliai ir magnatai praėytū metašimčių ir dėlei to laikė ypatingus, tankiausiai neuzaugas, kuprotus ir keistai parėdytus juokdarius, kurie netik savo «pliauškimais», bet ir savo išžiūra juokindavo. Yra žinomi atsitikimai, kad nepagydomos ligos buvo išgydytos vien tik juoku. Vienas garsus hollandų filosofas, gyvenęs XVI metišmyje, pagijęs iš sunkios ligos, kada, po perskaitymo vienoj knygoj juokingo atsitikimo, įpuolė į ilgą neapstabdomąjį juoką. Laikuose karaliaus Ludviko XIV-to francužų gydytojas Patlin'as nerviška sergančioms žmonėms užrašinėdavęs receptus: «neuiti į teatrą, kur vaidinama juokingos komedijos».

Kai- kurios medžiagos išsukia pas žmogų neapstabdomąjį juoką, hašišas, mišinys rugių su sodos fosfatu ir kt. Kai- kurie gydytojai vartoja ligų, ypač nerviškujų, gydymui parvotą šviešą. Žinoma, kad žalia parva gimdo liudnumą; raudona — gi — linksmumą. Vienoj fotografinių negatyvų dirbtuvėje visi langai buvo raudono stiklo, nes ta parva tik negadina įspūdingos masos, dedamos ant negatyvų. Darbininkai paprastai per dienas juokdavosi ir dainuodavo. Paskui fabrikos savininkas sudėjo žalio stiklo langus, ir darbininkų upas pasidarė rimtas ir liudnas.

Juokas turi hygiėnišką svarbą, netik kuno, bet ir proto sveikatai. Linksmumas yra visuomet geriausiu gydytoju. Ypač XX-tame metišmyje, kuomet kovą už buvį daug atštrėnė ir daug daugiau reikalauja profesavimo, negu kuomet-nors seniau, mūsų protas pertankiai buna apsunkintas ir prisilėgtas rūpesčiais ir susikrimitimais. Tik juokas tegali užlaikyti mumyse lygsvarą ir apsaugot nuo melancholijos, nusiminimo ir desperacijos sunkioj kovoj už buvį. Tasai šiandieninis mūsų padėjimas ir gamtinis reikalavimas iš mūsų juoko daugelį varo karčiamosna, kad ten panaikinus nuodais mūsų nervų energijos įtempimą arba jos perviršį.

Juokas suteikia viltį ir pasitikėjimą, apsaugoja nuo pikty pasekmių mūsų nerviškumą, suteikia dvasiškas spėkas, norą gyventi ir tobulintis.

Mūsų humoristiškai-satyrinių laikraščiai, rodos, privalėtų suprasti, kad išniekinimais ypatų negali tiek labo atnešti visuomenei, kiek galėtų atnešti

nuoširdžiais nepiktinančiais pa-juokinimais skaitytojų.

AŠ NORĖČIAU...

Aš norėčiau, kad jūs,
Kurie iki šioliai
Nematėt ramios valandos,
Kurie išauklėti skriaudos, —
Atbustumėt, broliai!
Aš norėčiau, kad jūs,
Kurie į rytojų
Kasdieną vis žiurit šaltai —
Sukrustumėt dirbti tvirtai —
Prie darbo! — kartoju.
Aš norėčiau, kad jūs,
Kurie iki šioliai
Kitiems temokėjot tarnaut...
Kad syki, nustoję vergaut,
Valdytumėt, broliai!...

St. Strazdas.

* * *

N.

(A t m i n č i a i 1906 m.).
Mačiau nusidažiusį veidą rausval—
Antspandą galės peklinės...
Mačiau: tu glitoj su kitais žing-
[sniavai...
Retėžiu skambėj' sutartinės...
Mačiau, kaip pražilus senutė-škur
[sna
Tyliai sukniubus dėjavo...
Girdėjau demonišką juoką: «Chal-
[chal-
Kuomet ji dukters sielvartavo...
Girdėjau paskui.. kad Bastyl'jo
[tamsioj
Budeliai nuožmūs, nedori...
«Memento mori!»...
St. Strazdas.

Ar socializmas padarys žmones tinginiais.

Žmogaus laimė remiasi tuom, kad galima būtų gamtiškai ir harmoniškai užganėdinti instinktus. Kiek paprasčiau, t. y. įprastamas tokiu, butent, instinktas melsterystės (igimto palinkimo karnors nuveikti, atlikti). Advokatai, socijologai ir filosofai dažnai išvaizdina, kad tiktai reikalas priverčia žmones prie darbo. Tai yra klaidinga nuomonė. Mūsų instinktai priverčia mus but veikliais tokiu jau būdu, kaip bites ar skruzdėles. Meisterystės instinktas būtų didžiausias laimės šaltinis, jeigu ne dabartinė mūsų ekonominė ir draugijinė organizacija, kuri daleidžia tiktai nedaugeliui užganėdinti jų instinktus.

Prof. Loeb.

Apie genijų.

Jokios dvi ypotos negali parašyti suvis tokią-pat knygą, bet dvi ar daugiau ypatų gali padaryti tokį-pat mokslinį išradimą; pavyzdį tam matome išradime telefono. Vokiečiai nepripažįsta, kad amerikoni Morse ar Bell pirmi išrado telefoną ar telegrafą, ir jie priskaito tuos išradimus savo viengendčiams. Nors žinome, kad ir tuodu amerikonu išrado telefoną, kitas telefoną, vienok sunku susekti, ar jiems priguli čia pirmybė ar vokiečiams. Bet joks vokietis ir amerikonas ne-parasė viengį ir kokią tą pačią knygą nei sukumponavo tą-patį muzikos veikalą, kadangi literaturoj ir muzikoje gali būti begalės įvairumų. Randasi ypatos, kurios sako, jog autorius, o po jo mirčiai jo paveldėjai privalo turēt amžiną teisę prie visų jo veikalų. Bet šita nuomonė yra netesinga. Žmogaus protas yra draugijinis produktas nemažiau kaip ir ypaticiškas produktas ir kiekpieno žmogaus veiklas taipgi yra draugijinis, kaip ir ypaticiškas produktas — Ely.

J. B.-dis.

Laiškai iš tolimo krašto.

Rasi jau skaitytojai pastebėję neakuratumą atėjime „Laiškų iš tolimo krašto“.

Da vis Rusijos dvigalvis erelis plėšia sau aukas; da vis budeliai darbuojasi, idėjos žmones šurviais skindami.

Paviršutiniai pažvelgus gyvenimui, ne jau daros, tartum įsai išėjo iš vagų ir pleška ne tais keliais, kuriais eina visa žmonija.

Pereitais metais „Kovo“ rašiau apie užplaukusią Rusiją banga grynai ekonominių striaikų, pranašaudama kad tie straikai neužilgo turi virsti politikiniais.

Neseniai buvau padavęs keliantą vaizdelių iš atidarymo Tarptautinio Socialistinio Kongreso.

Dabar mesim keliantą žvilgį į kitą žymų atidarymą. Kalbėsiu čia apie atidarymą Rusijos IV-os Dumos, kas įvyko 28 lapkričio p. m.

Vienas iš dalyvavusių atidaryme Dumos, L. Litovecevas gana juokingai perduoda savo įspūdžius.

Eina dievmaldystė. Rodzianko, kandidatas į Dumos pirmą džiūną, pasirodo biskip pasivėlinęs.

Ir kad parodyt, kaip žūsta pirmas džiūnas, dešinieji ir tautininkai kruvoje su šventikais, pasirodžius naujam pirmas džiūnui ant estrados.

viršutinių visuomenės sluoksnių. Smulkioji buržuazija dažnai prie apšvietos šaukia, palleka liberalė (laisvamane), stengiasi apatinį sluogsnį „apšviesti“.

Pereitais metais „Kovo“ rašiau apie užplaukusią Rusiją banga grynai ekonominių striaikų, pranašaudama kad tie straikai neužilgo turi virsti politikiniais.

Neseniai buvau padavęs keliantą vaizdelių iš atidarymo Tarptautinio Socialistinio Kongreso.

Dabar mesim keliantą žvilgį į kitą žymų atidarymą. Kalbėsiu čia apie atidarymą Rusijos IV-os Dumos, kas įvyko 28 lapkričio p. m.

Vienas iš dalyvavusių atidaryme Dumos, L. Litovecevas gana juokingai perduoda savo įspūdžius.

Eina dievmaldystė. Rodzianko, kandidatas į Dumos pirmą džiūną, pasirodo biskip pasivėlinęs.

Kas būtų, jei tas milžinas Europos darbininkas atsisakytų eit į karę?

Vaidzdeliai iš IV Dumos atidarymo.

A. Bernotas.

Neseniai buvau padavęs keliantą vaizdelių iš atidarymo Tarptautinio Socialistinio Kongreso.

Dabar mesim keliantą žvilgį į kitą žymų atidarymą. Kalbėsiu čia apie atidarymą Rusijos IV-os Dumos, kas įvyko 28 lapkričio p. m.

Vienas iš dalyvavusių atidaryme Dumos, L. Litovecevas gana juokingai perduoda savo įspūdžius.

Eina dievmaldystė. Rodzianko, kandidatas į Dumos pirmą džiūną, pasirodo biskip pasivėlinęs.

Nedyvai, kad visi korespondentai ir pritarntautai, kraipydami galvas, vis tvirtino: — Visai kitoki žmonės eina.

Ekaterininskoje salėje sudėjimas ir garbingumas. Pamišykite tik — salėje 300 žmonių, kuriems vyrai ir moterys.

Ir čia išsyk metėsi į akis, jog toje karalystėje „ne viskas gerai“.

Ir kad parodyt, kaip žūsta pirmas džiūnas, dešinieji ir tautininkai kruvoje su šventikais, pasirodžius naujam pirmas džiūnui ant estrados.

Ir kad parodyt, kaip žūsta pirmas džiūnas, dešinieji ir tautininkai kruvoje su šventikais, pasirodžius naujam pirmas džiūnui ant estrados.

maldas už Dumos pasekmingumą. Ne, šioj karalystėj ne viskas gerai, ne viskas savo veltėj!...

Prakeikti kaina! — murgėjo dešinieji pusėje.

— Sprandą nusukt, — piktai kreipėsi jie į Rodzianką.

Kuomet Rodzianko sutiko but kandidatu į pirmas džiūnų ir pagal paprotį apledo salę, bet priešais paprotį išėjo ne per dešinesias duris, bet per kairesias, dešinieji vėl linksminosi:

— Žuves, žuves! Ir kad parodyt, kaip žūsta pirmas džiūnas, dešinieji ir tautininkai kruvoje su šventikais, pasirodžius naujam pirmas džiūnui ant estrados.

ir Rodzianką. Jo kalboje pažymu buvo pakilimas, gudriai rubežinontis su princimu. „Konstitucijoniški praskambėjo, kaip Jerichono triubos, ir rodėsi, ištikrųjų kokios-tai sienos virsta — tai aplodismentai. O ten, prie atdarų durų, kruvon susiglaudę, stovėjo garbingi „emigrantai“ ir pliktinosi, žiurėdami į „žuvus“... — Dabar sudiev, Rodzianko! Tau nēr išganymo... Bet kas tai — jie sudrebėjo! Taip! Rodzianko uždegė aukurą, ir dumai nesisklaido pažemiu, bet tiesu keliu kilę tiesiog į dangų. Ar ne pamelavo tik ta žydiška legenda!... „Susikonfuzijimui“ dešiniųjų ir tautininkų gale posėdžio nebuvo rubežių! Jie buvo apieudę tą salę, kurioje su tokiu jaimesu buvo ačiuojama dievui už suteiktą sveikatos caro ipėdiniui! Jų nebuvo čia; sykiu su visais prasišalino vien tik iš politiško atžvilgio ir negalėjo permatyti, kad čia atsibus tokla svarbi ceremonija. O juk „prasišalinusieji visuomet kaltininkai! Pereltais metais opozicija „emigravo“ laike panašų ceremonijų, dabar-gi dešinieji tą daro! Mainosi laikai. Turbut, šioje karalystėje ne viskas gerai... Taip, mainosi laikai. Nedaug tepraėjo laiko, kuomet po rinkimų juokėsi dešinieji Rusijos pusė. Štandien, atidarius Dumą, matosi šypsa ant kairesios dalies salės sėdinių. Dešiniųjų veidai paniurę, nematyt ant jų vilties. Ir visas pereitas Dumas atidarant nebuvo tokio linksnumo ant kairių jų atstovų veidų, kaip kad dabar atidarant IV-ąją Dumą. Suprantama, kairėji Rusija nesilinksmina iliuzijomis, kad jau viskas užbaigta, kad kova išlaimėta. Kairėji Rusija juokiasi iš dešinėsios Rusijos, kad toji panaudojo paskutinius įranklius, paskutines spėkas pastumdėjimui Rusijos visuomenės į dešinę pusę, o atsitiko priešingai. Juokiasi, kad biurokratija nebežino, kokių įrankių besitvert. Opozicija Dumoje vienijasi. Kraštutiniai persitikirne, kad pradžia paskutinės kovos prasidėjo, kad visuomenės apėkos su jais, ir tu spėk, jokia galva nebėgales sulaukylti. Kraštutiniai kairėje persitikirne, kad ši IV-ta Duma — paskutinė valdžios Duma. Sekančios bus žmonių Dumos. Lauksime, nes laikai ir metal mainosi.

Mano Lyra.

Mano Lyros švelnus tonas Tiekias iš širdies širdin; Tai grojdingi... kerštingi, I y g kiaušingo... tu ker masin'...

Metal skirsto laiko knyga, Dingsta diena po dienos... Tyliai liečia styga stygą, Tverlas daina po dainos.

Kal dalužė nelemtoji Valtį blaško į šalis — Lyra mano mylimoji! Tu gaivintoja... dalls.

Kur tiekiuosi, kur iriuosi — Kur neužmirštu ganai: Lyra! aš tavęsp stveriuosi, Sužieduotinė tu man... St. Stradas.

Ji. Ji geriausia, nuosirdžiausia Iš visų, kurias žinau: To melnuo, atvirumo Nė pas vieną nematau. Ji — šaltinis begalinis Laimės... ilgesių... skausmų... Ji skiepijas, ji žiebėjas Daug nemirtinų veiksmų. Ji... teisėjas ir baudėjas Priešgynybė, nors mažoj... Ji globėjas, ji guodėjas Nulludimo valandoj. Ji geriausia, tinkamiausia Iš visų, kurias žinau; Jos gražuom, malonum Nė už dangų nemainau! St. Stradas.

A. Dagis.

SAPNAS. Pagal Voroną.

Tą subatą, — kaip tik dvi savaitės, — Juozas tiesiai iš darbo užbėgo pas savo mylimą Rožytę su dideliu džiangsmu pranešti jai apie naują «dadėjimą» algos.

Rožytė nieko neatsakė, bet su tokiu prijaudimu iš gilumos pažūrėjo Juozui į žibantias akis, kad jis neiškentė neatsidusęs.

— Ir kad mes ant galo apsisveikime...

Jis tą pasakė taip karštai ir su tokiu beviltės balsu, kad Rožytė balsiai nusijuokė ir mentališkai žvilgtelėjo į savo tetą. Teta pripratusi jį žvilgtinti, ir ji, su nusizeminimu palingavus galva, tyliai išėjo iš kambario.

Ir kaip tik už jų spėjo duris užsidaryti, jie metėsi vienas kitam į glėbį ir tyliai valandėlę bučiavo iš džiangsmo, iš laimės...

Paskui po trumpai pertraukai pradėjo abudu kalbėtis apie žemėvaldystę ir apie ateinančią laimę: kaip jie turės nuosavą namuką, mažutį savo lizdėlį, kaip jiems bus smagu... Taip! Jie butinai išvažiuos iš New Yorko paslinkiminti kurnors ant jurių kranto. Jie taipgi turės nuosavą mažutę ukę. Paskui jurių bangos sakys pasakas jųjų vaikeliams.

— Ar žinai, — sako Rožytė, truputį paraudus, — mūsų vaikeliai bus sveiki, raudoni ir stori... Aš tą jaučiu... Jie nebus panašūs į tavo... tu toks išbalęs, liesas...

— Kada aš buvau mažas, taip-pat buvau sveikas, raudonas, — teisinosi Juozas.

— Mano mielas... kada susidėsimė tiek daug pinigų...

— Da metas, Rožyte, padirbsime, ir tada... laisvi...

— Kaip tai ilgai, mano mielas...

— Aš-gi mažai teudirbu, Rožyte... Aš da «grinorius»...

Panedėlyje dirbtuvė, kur dirbė Rožė, visi jau dažino, kad Juozas gavo dadėti algos, ir dabar, kad loska, greitai ženyšis.

— Męs apie tai girim, kaip tik tu pradėjai dirbti čia, — pasakojo jai draugės.

Bet Rožė rimtai atsakydavo:

— Jis da neuždirba tiek, kad užlankyti savo šeimyną...

— Seimyna... Pamslykite!...

Ji ji nutilo ir pradėjo svajoti apie Juozą.

Taip dvasioj gyveno Rožė, apdovanota tykiu, gražiu, laimingu ateinančiu gyvenimu ant jurių kranto. Ji vientik ir svajojo apie Juozą, apie tyką meilę, kaip gegužinį rytą; taipgi svajojo ir apie tokio gyvenimo būtumą.

**

Rožytė gavo laišką iš Lietuvos nuo savo motinos.

«Dukrele mano, Rožyte, — rašė jai motina, — videnturte mano, dukrele. Galbut, tu išgirsi motinos balsą, ir sugrįši namo... Pasigalėk! ir sugrįšk. Tada, galbut, aš taip neverksiu. O dabar aš verkiu ir misliju, kad mano ašaroms nebus pa baigos... Pas mus nelaimė: nežinia kas tai užmušė pristava, o visi pasakė, kad ji užmušė Petras... Paskui atėjo sargybniekai, paėmė jį... ir pakorė... Tu-gi žinai savo broli, ar-gi jis buvo kada-nors revoliucionierium? O visi sako, jis revoliucionierium buvo ir jį pakorė... Paskui surengė skerdynę... ir taip sumušė Onytę, mano paskutinę dukrelę, kad ji pagulėjo dvi dienas ligonbuje ir mirė...»

Toliau ji negalėjo jau skaityti, — spazmai užėmė jai gerkle ir neleidė kvepuoti... Vėdas pabalė, krutinė pradėjo tankiai kilnotis, akis pasidarė didelės ir nepajudamos...

— Kas tau, Rožet — išgąstingai paklausė teta.

— A-a-a! — nesavu balsu suriko ji ir, draskydama nuo savęs drabužius, perpuolė ant lovos. Teta nusigandus greitai nubėgo pas daktarą. Daktaras davė gerti nuraminančių lašų ir lėpė truputį atsigulti.

Rožė užmigo, kaip užhipnotizuota.

Ir ji sapnavo:

Užplaukė didelis juodas debes. Pasidarė tamsu ir užviešpatavo amžina tyla. Visi susirinko į tą mažutį kambarėlį. Dėdė Jokubas, tėvas, motina, da kokios-tai svetimos moteris ir vaikai. Mažutis kambarėlis, nėra kur nei apsisukti; vaikai ant rankų didesniųjų, o didesni spaudžiasi viens prie kito ir tyl.

— Kodėl męs tyliam? — paklausė jį dėdės, taipgi spausdamasi prie jo.

— Reikia tylėti, — ramiai atsakė dėdė, — todėl, kad lauke tyla. Kada lauke prasidės triukšmas, tai męs irgi pradėsim triukšmą kelti.

Rožė nesuprato viso to. Nesuprato, kodėl čia susirinko tiek daug žmonių ir visi tyli.

Debesis pradėjo leistis vis žemyn; aplinkui darėsi tamsa. Diena panašė į naktį.

Staiga plačiai prasivėrė langas, lauge pasirodė Juozo vėdas. Ji norėjo prisitarti, bet nebuvo tako prieiti. Dėdė špandė ją labiau prie širdies. Jos širdis plakė smarkiai ir skaudžiai. Kas-tai busti...

Kambarėlyje jan Juozui vietos nebuvo, todėl jis pasitiko ją lauge.

— Na! — suriko dėdė, žiurėdamas į Juozą.

— Einu, — atsakė tyliu balsu jis. Ir vėl pasidarė tyla. Ant dangaus pasirodė auksinis lužantis žaibas. Kambarėlis pradėjo eiti šviesyn ir ant galo paliko visai šviesu. Rožė mato įdubusius mažų vaikų veidus, seną savo tetuši ir Juozo išbalusį veidą. Moterų buvo pilnos akis ašarų.

— Tuojaus bus triukšmas, — sako dėdė.

Ir jis to nespėjo išstoti, kaip ten, ant viršaus, ant to namelio stogo, pasigirdo apkuriantis balsas, su tokia nepaprasta spēka. Žemė sudrebėjo, langai pradėjo birėti, augštai kas-tai pradėjo smarkiai dundėti, rodės, kad žemė per pusę plyšo. Da kartą smarkus trenksmas su nepaprastu žaibu, paskui kyla didelis lietus ir smarkus vėjas pradeda draskyti langus; po valandėlę pradėjo apliūti vėjas; lietus sustoja ir vėl pradeda. Bet tas neilgai tęsėsi. Vėl linksmai pažūrėjo saulutė ir nušvietė tą mažą kambarėlį. Jie visi stovėjo nesjudindami nei iš vietos; išrodė, kad jie visi nuteisti mirčia.

Lauke girdėtis riksmas, kas kartą einantis vis didyn ir didyn. Rožė girdi, kad kas-tai daužo duris. — Galbut, Juozas, — pamislijo Rožė ir nuėjo atidaryt durų.

— A, čia Juozas. Kodėl taip smarkiai daužai duris?

— Degam! — suriko Juozas nesavu balsu.

Lauke jie mato didelę minią žmonių raudonais, tai mėlinais drabužiais. Iš kur-tai vėl suriko kas — degam! Pasirodė dumai, oras pasidarė tvankus, kvėpuoti sunku... Žmonės traukėsi tolyn, priešais susitiko da didesnę minią; sugniaužę kumstis kuo-tai grąsino. Moteris nešė savo kudukius, vis bandydamos kur-tai pasislėpti. Tik staiga užgulė gauja kazokų, vieni kerta kančiais, kiti, išstraukę peilius, atima iš motinų kudukius, pjauna ir meta moterims po kojų.

— Dieve! — rėkė Rožė. Ji jau nematė nei žmonių, nei dėdės, nei motinos, nei Onytės, viskas susilijo į vieną didelį raudoną tašką. Ji puolėsi Juozui į glėbį ir vis smarkiau rėkė: — Dieve! Dieve!

Juozas ją spaudžia vis labiau ir labiau prie savo krutinės... A, čia ne Juozas, čia kas tai balsus. Jis ją ramino ir vis ką-tai kalbėjo, kokius-tai bailsus žodžius. Rožė išsprukus leidosi bėgti. Ties pačiais vartais ji mato Onytę rankose kito sutvėrimo. Ant jo buvo apdraskyti drabužiai, o ant jo kuno įmušti ženklai. Motina klupo ant kelių prieš tą sutvėrimą ir sudėjęs rankas maldauja: — Mielas, brangus žmogau! Kaip Dievą myli, palikite mano mielą Onytę gyva...

Bet tas sutvėrimas kerta senelėi į veidą, spiria koja ir vėl sau ramiai kankina Onytę...

— Oi, oi, oi! — koksai-tai atsargus balsas veržėsi iš Rožytės krutinės. Ji puolėsi apkabinti motiną ir Onytę, bet nepuolė į didelį kraują klana. Norėjo bėgti, bet nebuvo jam galima. Aplinkui buvo didelė raudona liepsna. Tą liepsną ir kraują smailioje į vieną didelį kamolių ir pasikėlė augštyti, priimdami kokį-tai kelstą formą.

— Dieve, kas čia! — Rožė mato rusų carą, tą «atį carą, kuri jį daug kartų yra mačiusi ant pavėlkslo. Jis išėjo iš tos kraują liepsnos. Ji norėjo pulsti jam po kojų, prašyti, maldauti apgynimu. Bet... dėja... Rankose caras laiko kilpą, o kilpoj įnarintas jos brolis Petras.

— Ai, ai! — suriko Rožė ir bandė bėgti tolyn nuo caro, bet caras suspaudė ją savo geležiniais nagais ir, draskydamas nuo jos drabužius, kalbėjo kokius-tai bailsius žodžius.

Iš kur tai atsirado Juozas. Išbalęs, drebančis, griebė Rožę iš caro nagų ir leidosi bėgti. Jie sėdo ant kokios-tai mašinos, ir bėga.

— ! Amerik! — prabilo Juozas, — ! Amerik!

Dangus pradėjo eiti šviesyn ir šviesyn. Saulutė pradžiugo. Kur-tai gieda nematomi paukšteliai. Jie leidžiasi ant jurių krašto, ant žalos žolelės ir vėl traukia savo melodiją.

— Kaip čia gerai, — tyliai prabilo Rožė.

— Rožyte, — prabilo Juozas drebančiu balsu, — sakyk man... tiktai taisybę...

Rožė žino, ko jis nori klausiti, ji raudonuoja ir laukia...

— Sakyk tu man, Rožyte, tu myli mane?

— Myliu, — atsakė Rožė, tyliai slėpdama savo raudoną veidelį.

Bet Juozas gerai girdėjo. Aišku — bučiuoja jai kaktą, rankas, ir vis kalba:

— Myliu... Myli! Myliesiu...

— Kur mudu, mylimasai! Kur! Sakyk. Čia labai gera.

— Amerikoj, — atsakė jai Juozas. — Męs dabar laisvi... Męs galim amžinai mylėtis, niekas mums nepakenks.

Čia jie nugirsta vėl kokį-tai nepaprastą dundėjimą iš žemės, atsimušanti jį jų sielą. Į keliatą minutų pasirodo jems bailsus sutvėrimas, panašus į smaką. Akis — didelės, raudonos; iš gerklės eina liepsna. Vuodega ilga su elektriška šviesa ant galo — visas jo kunas išrodo į auksinį; susideda iš keliolikos žiedų. Kožnas žiedas panašus į kokį-tai raidę. Ir kada jie vienas į kitą atidžiai pažūrėjo, tai jų lupos šnibždėjo: «Kapitalas».

— Kas tokis? — klausė vienas kito.

— Tai mūsų naujas caras.

Nusigando... Rožė pribūdino laikrodhis 6-tą val. ryto, paprastu laiku, kada ji visada eina darban. Ji greit sustabdė barbiančio laikrodžio mechanizmą ir skubinosi rengtis, kad nepasivėlint į darbą. Jai besirengiant, nuo drabužių ant žemės nupolė motinos laiškas. Rožė apsisitojo.

Kapitalistiska sistema u... rišo teisybe akis. Betu... tis žmogus negali gaut... sybės tarp kapitalizmo... šmėklos ir kapitalistiko... teisdarystės.

APŽVALGA.

Kodėl Konkol-Konkolauskas rašė donosą?

J. Konkol arba Konkolauskas, odvėti, o gal da tr esanti 34 kuopos LSS nari, da negalima pavadint šnipu pilnoj to žodžio prasmeje iš to, ką Lietuva apie jį pagarsino. Išrodo, jog jis nėra iš profesijos šnipas. Greičiausiai jis bus tik neprapytas ir nesitiktas donosai-dėnuncijatoriumi.

Kad jis Suvalkų gubernatoriui rašė donosą ant kunigų Olševskio ir Tumo, tai bene buvo jo pirmas tos rūšies darbas.

Pripažįstame, kad tai darbas bjaurus. Bet viešas Konkolo-K. pasiaiškinimas, kodėl jis taip padarė, galėtų but labai žingeidus ir gal sumažintų jo kalčią visuomenės akyste.

Kiek apie jį girdėjome, jis yra ne suvis normališkas žmogus. Sąjunga, žinoma, nėra nenormališku žmonių gydymo įstaiga, ir todėl turėtų iš savo tarpo prašalint klekveną, kurio nenormališkumai daro kiekvienam sąjungiečiui gėdą, žemina Sąjungos vardą ir krikdo socialistišką judėjimą tarp lietuvių, o podraug gali iduot į caro nagus mūsų draugus, grįžtančius į Lietuvą.

Lietuva rašo, kad jis esąs karštas socialistas. Patėmysis Lietuvai, kad karštas socialistas negali buti podraug šnipu ar denuncijatorium. Socialistų principai visuomet tam priešinasi, o kas neprilaiko socialistų principų, tas negali nei buti karštu socialistu. Jis yra jei bent karštu nesupratėliu. Ir čia ne pro šalį bus pasitačius šitoki klausimą: ar tik tas jo nenormališkumas su tuo nepaprastu karščiu ir neprivertė jį parasyt rusų valdžiai donosą ant «svėčių-nebuvėlių»?

Ar Konkolui-Konkolauskui kartais neužėjo karšties atkeršyti kun. Olševskui ir tą pačią Rusijos valdžią, kuriai kn. Olševskis išdavinėjo revoliucionieriust?

Tolesnės mūsų nuomonės apie K.-K. kalčią butų benadingos, pakol negausime nuo jo paties paiaiškinimo arba paaiškinimo apie jį nuo 34 LSS. kuopos.

Teiskime save, kad kiti mus neteistų.

Nors jau buvo keliatas spėjimų, kokiu būdu Lietuva gavo Konkolo-K. pranešimą rusų valdžiai, bet iki šiol da neatspėta, kokiais keliais jis atvyko į Lietuvą. Jeigu Liet. gavo jį iš Suvalkų gubernatoriaus kanceliarijos, tai jį turėtų prisitinti sau «garbę» už draugavimąsi su labai artimais caro valdžios tarnukais.

Bet kad Lietuva apsilima tam tikrai rimtų vyrų komisi-jai prirodyt minėto Konkolo-K. kalte, tai męs, sąjungiečiai, patyrimų pamokinti, geriau padarysime, kad nesikarščiuosime, iki bus mums prirodyta, kas ketinama.

Komitetas turėtų, kaip Lietuva nori, susidėti iš ypatų, ant kurių Lietuva podraug su L.S. Sąjunga susitaikys.

Lai bus mums daleista spėti iš da nebandytos pusės apie tai, kaip Lietuva gavo Konkolo-K. pranešimą. Ar ne galėjo tą pranešimą, Konkolo parašytą, bet da nelėsiusį-tą į Rusiją, kas paimti ir pasiūsti Lietuvai? Panašus atsitikimas buvo Philadelphijoje. Du vaikinai buvo pasirengę kolektuoti ant liet. «bažnyčios» Sibirijoje ir buvo pasidarę «vykpušikus» igaliojimus ir antspaudas, o kiti tuos igaliojimus su antspaudomis nutvėrė ir laikraščiuose pagarsino. Antra, pats Konkol taipgi galėjo per klaidą vietoj laiško idėti į konvertą tą «donosą» ir pasiūsti kokiam savo draugui ar pažįstamam. Juk šitoks atsitikimas įvyko praėjamet, kuomet draugė Račiūtė-Hermanienė per klaidą pasiuntė p. Mikolainiui laišką (nors nekaltą), kuri buvo rašiusi drg. Pruselaičiui.

Skandžiau teiskimės save, o kiti mus lengviau tels. Pirmiausiai rimtai ištikime įtariamų sąjungiečių kalte, išguikime iš Sąjungos nesvarius galvius; paskui gi ir mums parankiau bus tyrinėti, ar neturi kokijų ryšių su šnipais ir tie, kurie parodo mums šnipus mūsų tarpe.

Kam šnipai pavojingi.

Šnipai ir denuncijatoriai yra mums visiems, lietuviams išelviams, pavojingi, ar jie rastųsi socialistiškose organizacijose, ar

tautiškose, ar katalikiškose, ar butų palaidi. Ir kas suseka ir apskelbia šnipą ar denuncijatorių, atlieka visiems lietuviams išelviams naudingą darbą. Žinoma, jų buvimas Sąjungoj, kaipo revoliucionieriškoje socialistiškoje organizacijoje, yra tai pačiai organizacijai pavojingiausias dalykas.

Ar Susivienijime nėra šnipų?

Iš Chicagos mums rašo vienas rimtas, apšviestas socialistas, jog Susivienijime L. A. Chicagoj yra nuo senial vienas caro apmokamas šnipas, baigęs universitetą, senyvas inteligentas (jo profesija tuo tarpu užtylime), kuris nuduoda karštą tautišką veikėją. Tas socialistas sako, jog gali gaut mums atidavimą (prisiegtą palidijimą) nuo vieno chicaginio Kovoos bendradarbio, kad minėtas inteligentas tikrai yra reguliariškas, nuolatini apmokamas caro šnipas, vadinasi, daug didesnė žuvis, negu Konkol-Konkolauskas. Tautininkai neprivalo šito priimti už žemmetimą iš mūsų pusės, kad jų tarpe esama šnipų. Męs pranešame tiktai tą, ką dagirdome. O kada gausime pertikrinančius dokumentus, kurie turės but be «kutrizmo» — tąsyk męs ir pagarsinsime tą «patrijotą». Tai padarysime, ne kad keršyti tautininkams, bet kad nuplėšti «tautiško veikėjo» maską nuo šnipu.

Draugai — žmonės!

P-S Z. Jankauskas 50-tame Vien. Lietuvn. numeryje į ragina SLA. ir F. J. Bagočių vienam prieš kitą nusilenkti, kiti kito persiprašyti ir nesitąsyti po teismus, kaip Bagočius grąšino SLA. Z. Jank. šaukia atsiminti, kad męs visi esame draugais — žmonėmis.

Ar socialistas gali tarnaut visiems žmonėms?

Kalp tik kokį-nors socialistą išrenka į miesto ar valstijos valdė-vietę, tuojaus buržuazijinė spauda arba josios skaitytojai pastato klausimą: «Ar dabar, kad jau esate išrinktas, tamsta, socialistai, tarnausi visiems žmonėms?»

Vertical text on the right edge of the page, likely from the reverse side or a marginal note, containing various words and fragments of text.

16 VALANDŲ DARBO DIENA

Tuli socialistai ant tokio klausimo tik nusijuokia, bet yra ir tokių, kurie da prieš rinkimus ketina visiems žmonėms lygiai tarnauti. Ypatingai taip vadinami «socialistai-tautininkai» tokius prižadus žmonėms duoda. Bet tai yra aiškus nežinojimas socialisto užduoties arba noras suvadžioti balsnotojus. Nes nieks negali tarnauti kartu darbininkų klasiškai ir kapitalistų klasiškai.

Socialistų partija yra darbininkų partija — ir niekas daugiau. Kiekvienas užsistojimas už darbininkų reikalus yra priešingas kapitalistų reikalams; kiekvienas pakėlimas darbininkams algos yra priešingas kapitalistų reikalams; kiekvienas pakėlimas darbininkams algos yra nuoskauda kapitalistų klasiškai; kiekvienas suturpinimas darbo valandų yra priešingas kapitalistų dora; kiekvienas įstatymas, pakeliantis ant didžiosios nuosavybės mokesčius-taksas yra priešingas kapitalistų tikybai; kiekvienas pasikėsimas apkapoti trustų pelną yra priešingas kapitalistų dievui; kiekviena pastanga ištraukti darbininkų valkus iš fabrikų yra priešinga kapitalistiškai «civilizacijai».

Ir kas kenkia darbininkams, jei šmet kapitalistai turėtų mažesni pelną, nei kad perieitais metais? Ir kas kenkia kapitalistams, jei darbininkai šmet gauna mažiau pavalgyti, nei kad praieitais metais? Tų dviejų klasių reikalai vieni kitiems griežtai priešingi. Kapitalistai savo klasių reikalus jau pilnai apsaugoja; tam jie turi valdžią, kariumenę, policiją, judėsių gaują. Ir tik jų atstovai gali prisidėdėti «visiems žmonėms tarnauti», nes jų visa sistema tik ant veidmainystės kabo.

Mēs, socialistai, anot Kautskio, su jokiais priešingais mūsų klasių reikalams galvalais kompromiso (tarybų su užsileidimais. Red.) nedarom. Mēs esame revoliucionieriai. Mūsų tikslas — panaikinti alginę vergiją. Ta vergija yra kapitalizmo vienatinis dangus. Ta vergija yra mūsų vienatinis pragaras. Ar galima «visų žmonių reikalams» tarnauti, jei mes didžiausias mēlas, kokį tik puto kraui arba jų akli apgynejai gali pasakyti. Ir jei yra mūsų tarpe «socialistas», kuris prisidėda tarnauti ir dievai ir mamona, — mūsų pirmiausia pareiga nuo jo apsisvalyti, kaip mūsų klasių reikalų pardaviko.

Pakol draugijoje yra klasių, nieks negal tarnauti «visiems žmonėms» — nei socialistas nei kas kitas; jis gali tarnauti tik daliai žmonių, kurių reikalus jis atstovauja. Panaikinkime klasių, panaikinkime išnaudojimą žmogaus, paminkime darbo įrankius, kuriais mes sau pragyvenimą pasidarome, iš privatizacijų rankų į visuomenės rankas — ir kad visų žmonių reikalai bus vienodi, tik tada mes galėsime tikėti, kad atskiras asmuo —ypata gali tarnauti «visiems žmonėms». Bet tai bus socializmas. Kas nori suteikti kapitalizmą su socializmu, tas lošia veidmainio rolę. Ar mes, kad ir lietuviai socialistai, neturime savo tarpe žmonių, kurie žada ir net stengiasi «tarnauti» darbininkams ir kartu kapitalistams? O! kvalystė būtų priešingai sakyti. Mēs turime ne tik atskiras ypatus, bet net čielas grupas. Atminkime tik korespondencijas iš Serantovo; ten tuli «socialistai» ir Debus linkėjimus siuntė ir... Rooseveltą prie «darbininkų draugų» priskaitė. O «savo tautiečiams» ir «velijanti gero» patrijotų laikraščiai ir jų visas štabas čielus straipsnius prirašė apie respublikonų-insurgentų «geras platformas»... ir kartu lėpė «ne užmiršti» ir Socialistų partijos.

Išlėna taip. Balsuok už savo pardavikus, bet tuo-pat laiku dusauk ir apie Socialistų partiją. Po balsavimui vėl viską užmiršk ir mums pnumeratori prisiskų, kad gaumtum numerį, kur tau yra linkėjimai «Laimingų Naujų Metų» — senoi, «laimingoj» verguvejė. Tokių draugų ir liuosnorų ir priderančių partijų darbininkai turi labiausia saugotis.

KORESPONDENCIJOS.

Kensington, III.

Kalėdų dovaną draugui kalnui N.N. LSS. 137 kp. savo susirinkime gruodžio 19 d. 1912 m., svarstydama įnešimą ekstra mokesčio kalnui šelpimui, nutarė, kad draugai kiek galėdami paaukautų kalnui NN., kaip kalėdų dovaną nuo draugų, esančių ant laisvės, priminimui, kad buvusių kovotojų neužmiršime ir už storų kalėjimo sienų. Aukų surinkta \$8.00.

Graži tai nedidelio burelio dovanėlė. O kad ir kiti draugai, pirkdami šventėms dovanas, nepamirštų draugų kalėjimuose ir jiems paskirtų nors po mažą dovanėlę — po kelis centus! Butų tai labai gražu.

Aukavo: K.J.Valys ir F.Misiunas po 1,00; R.Dabrovskis, V.Biskupaitis, K.Sitavičius, J.Jasunas, A.Narbutas, M.G.Valasas po 50c.; J.J.Varekojis, P.Pučkojis, F.Grybas, J.M.Varekojis, J.Mažeika, P.Varekojis, J.Kenstas, Z.Mileika, E.Algimnavičiūtė, J.Petrašius ir K.Kalnetis po 25c.; M.Titenienė 15c.; P.Mošeikas 10c. Aukos pasiūsta K.Red. dėl perdavimo R.R. ir K.S. komitetui, kuris tą auką perduos nurodyton vieton. Ankavusiemis ištariu širdingą ačiū.

K.J.Valys.

Čekis ant \$8,00 pasiūsta RR. ir K.S. Kom. išdindinkui drg. J.Ramanaukui 25 gruodžio.

Kovos Red.

Pittston, Pa.

Gruodžio 1 d. p.m. atsibuvo visuomeniškos prakalbos Bohemian teatre. Kalbėjo Valnicus, Karsokas ir Angunas iš Brooklyn, N.Y. Visi kalbėtojai aiškino viešo knygyno naudingumą; aukų surinkta \$12.40. Publikos buvo suvirš du šimtu, bet *Keleivio* korespondentas rašė, girdi: «publikos buvo visai mažai». O kiek pas lietuvius susirenka publikos vidutiškai arba daug?

32 kuopa LSS. visai mažai ką veikia, susirinkimą atlaikyt vos prisitaiko kartą mėnesyje, na, ir tai kur koja, kur ranka! Kad narialis pasididintų, tai vilties suvarias nėra, iš priežasties nevienokio supratimo apie socializmą tarpe namų. Draugiskumas irgi augstame medyje įsilipęs, — o kad tą medį palenkinti, butinai reikia druto vyro — tik gaila, kad tokį sunku gauti. Ypatingai patol gyvuos, pakol draugai nenustos manyti, «jis blogas, o aš geras». Pagal mano nuomonės, tie draugai, kurie atsižymi nedorais darbais ir jaučiasi darą skriaudą socializmo principams, geriau liuosnoriai prisilaukinti iš kelio, vedančio prie liuosybės! Tik dora, pavyzdinčiai gyvendami ir žengdami pirmyn, atrasime duris atdaras prie tamsių jų minų. Gana pasididžiavimų ir nepavyzdinčių darbų!

Kantrus Sajungtielis.

NUO RED. Korespondentas atsiuntė mums iškarpą iš vietinio

angliško laikraščio *The Gazette*, kuris šiaip rašo apie Pittstono lietuvius ir jų sumanymą įsteigti viešą lietuvišką knygyną:

«Pittstone ir aplinkiniuose miesteliuose ir kaimuose yra suvirš 13,000 lietuvių, ir tapo pradėtas judėjimas, kad parupinti tiems žmonėms viešą knygyną ir skaityklą. Pradžia tam buvo padaryta mėnuo atgal, kada tą dalyką sukurstė viešo knygyno užmanytojai tarp svarbiųjų lietuviškų draugų — ir atskirų ypatų ir kada tapo išleistas atsišaukimas, kad susirinktų delegatai į abelną susirinkimą apkalbėti planus. Susirinkimas atsibuvo 7 lapkričio. 16 delegatų atstovavo septynis draugystes, ir tapo nuodugniai apkalbėtas planas viešo knygyno ir skaityklos. Sumanymas sutiko širdingą užgyrimą. 1 gruodžio buvo atlaikytas ir kitas susirinkimas Bohemian teatre, kur susirinkimo daug publikos. Padaryta aktyviškas žingsnis, kada liko paskirtas komitetas iš devynių žmonių su pilnu įgaliojimu rinkti knygynui aukas knygomis ir pinigais. Laikyti išdo sekretoriu yra J.S.Vaškevičius, 60 Mill st., šilamo mieste. Jis sokios dovanos knygomis ar pinigais tam dalykui privalo buti siunčiama p. Vaškevičiaus vardu. Laikini tos organizacijos apsištojimo vieta yra po 68 N. Main st. *The Gazette* apskelbs lietuvių susirinkimus ir planus dalyko khygyno. Geidžiama atidengti knygyno kambarius su knygomis ir laikraščiais kaip anglų, taip ir lietuvių kalboje ir laikyti kambarius atdarus ištais nedėdieniais ir paprastų dienų vakarais. Tarp 20 ar daugiau lietuviškų draugystių žeminėje dalyje Luzerne pavieto randasi sekandios draugystės: SLA, 7-ta kuopa, šv. Juozapo draugystė, Simano Dankanto dr-stė, 15 SLA kuopa, Savitarpinio Lavnimosi Klubas, 32 LSS. kuopa ir šv. Vaclova draugystė.

The Gazette savo apžvalgoje taipgi gražiai atsišaukė apie lietuvių sumanymą įsteigti viešą knygyną. Kitų miestų lietuvių galėtų imt pavyzdį iš pittstoniečių. Gerai elgimės, o ir kitataučiai apie mus gerai atsišauks.

So. Brooklyn, N.Y. 19 gruodžio parengta prakalbos Brooklyn suvienytų kuopų SLRK., kad sutvert kuopą. Kalbėjo du kalbėtojai: Krušinskas ir koks ten Pranyš iš Newark, N.J. Krušinskas daugiausiai kalbėjo apie to Susivienijimo pamatus ir nurodinėjo, kad labiausiai esą reikalinga steigti parapijines mokyklas, kuriose mūsų vaikai galėtų gauti lietuvišką dvasią; pasakojo, buk parapijinėse mokyklose geriau išsilavinę vaikai, pasiekę augstesni mokslo laipsni, negu viešose mokyklose. Išgyrė kun. Staniukina, kuris įsteigė Chicago merginų klostorių, kame yra jau nemažai lietuviškų minių, kurios mokina vaikų lietuviškos dvasios. Kalbėjo ir nuo Lietuvos, buk tenai lietuviai esą laisvesni, kaip japo-

nas nulankstė carui ragus. Galima buvo suprast iš jo kalbos, kad tai Japonija karlavo su Rusija dėl suteikimo lietuviams jų spaudos... Agitavo rašyti į Katalikų Susivienijimą nurodydamas, ką vienybė nuvelkia; pav. kaip turkai buvo maža tauta, bet kad jie turėjo vienybę, tai apkariavo kitas tautas, o dabar kitos mažos Balkanų tautos su vienybe platina savo tautas. Kalbėtojai, matomai, patinka žudynės dėl praplatinimo tautos ir religijos.

Paskui kalbėjo Pranyš, visai silpnai, publika mažai ką girdėjo. Labiausiai gyrė Lietuvos kunigus, kurie buk užlaikę lietuvišką dvasią ir tautą, ir nupeikė lenkus, kad nori užgyvent lietuviškas bažnyčias ir nori pasisavint Vilniaus A. šv. Vartų «cudaują panelę».

J.Klimavičia sukritikavo keliais žodžiais Krušinską, sakydamas: «Sakote, kad katalikų vaikai geriaus išlavinti parapijinėse mokyklose. Tai pažinurkit, keno vaikai langus daužo ir keno širdžius ištvirkėliai, ar ne katalikų vaikai neadeva jam dainuoti, praėjo šaukt, kad bedieviai susitarė šia atelt juos sumalšyt; girūkan nepatinka, tai gali išeit. Publikos buvo nemažai, nes vargonininkas Strumskis, biznieriandamas su dievo pyragu, plačiai išgarsino vakalbas.

Laisvės Vaikas.

Lafayette, Colo.

Colorados valstijos anglakasių straikas da nepasibaigė. Jau tretieji metai, kaip kompanijos bando su straiklaužiais dirbti. Savo kasyklas laiko aptvertas augstomis tvoromis, bet kada tie prigauti darbininkai straiklaužiai gauna ištrukti iš-uz tų tvorų ant laisvės, tai sako, kad jau daugiau jų neprigaus kompanijos, prižadėdamos didelį ūdarbį. Daug sklabų bėga iš darbo, kaip nuo pavietės; sako, negauna jokio užmokesčio apart pavalgymą. Mat, sklabai nemoka dirbti, tai kompanijos negali mokėti nei algos. Daugiausiai sklabauja bulgarai, graikai ir austriai, yra ir viena lietuvių straiklaužių šeimyna. C.Panokas.

St. Charles, III.

Prakalbose, surengtose 117 kuopos LSS., kalbėjo P.Kaitis ir K.Šestokas. Kaip pirmas, taip ir antras, labai nuosekliai išdėstė darbininkų reikalus, tankiai primindami socializmą, kaip vienintelį darbo žmonių išliuosuojantį. Žmonių buvo pilna svetainė ir visi ramiai užsilaukė, nors K.Šestokas savo kalboje labai smagiai uždrožė kunigėliams ir jų sebrams. Pirm kuopos prisirašė 3 nauji nariai.

Pirm drg. Šestoko atvažlavimo į St. Charles, nekuri draugai patikėjo *Kovo* tilpusiems Šestoko ypatos nepriekankiems aprašymams ir pradėjo užsipludinėti ant K.Š., bet jam pasiaiškinus, dauguma pasipiktino iš jo priešų. Daugiau tokių veiklių draugų, kaip K.Šestokas!

Mylis Teisybė.

AMERIKA.

Šimtai tukstančių alkanų per kalėdas.

New Yorke per pastarąsias kalėdas buvo daugiau alkanų negu kada pirma. Šimtai tukstančių nudrįskusių, pusbadžių ir pusnogių ilgus valandas stovėjo eilėse prie labdarystės įstaigų, laukdami uždyką duodamų kalėdinų pietų. Pavargėlių buvo tiek daug, kad labdarystės įstaigos neištekė visiems pietų. Daugiau 15,000 šeimynų neapturėjo nei duonos karnello, kuris būtų apgėsinęs jų badą Kristaus gimimo dienoje.

Straikas 150,000 siuvėjų.

New Yorke ir Brooklyno siuvėjai beveik užbaigė savo planus kas link visuotino straiiko, kuris turi prasidėti šią savaitę. Straikuos apie 150,000 siuvėjų. Straiknot nubalsavo 35,786 siuvėjai prieš 2,322.

Taftas buvo pavojuje.

Panama. 15 minutų po to, kaip prezidentas Taftas praėjo pro geležinkelio stotį, eidamas į National teatrą į balių, jo garbei parengtą, —eksplozdavo bomba. Tapo sužeistas vienas žmogus. Suraštuota kelios ypatos. Išspradžių manyta, kad kas norėjo nužudyti Taftą. Bet paskui išsiaiškino, kad bekovojanti ispanai biznieriiai užtaisė viens kitam bombą. Laikė eksplozijos Taftas buvo už pusantro viorsto nuo tos vietos.

Didžiausia ateivystė.

Į pirmus keturis praeitų metų mėnesius į Suvienytas Valstijas atvyko 374,389 ateiviai. Apokuojiama, kad 1912 metais bus atvykę šlon šalin apie 1,400,000. Tai būtų daugiau negu kuomet pirma. Pirmu bertainiu 1912 metų atkeliavo: Graikų 27,249; Vokiečių 27,099; anglų 20,244; airių 13,655; skandinavų 12,270; rusų (turbūt, su žydais) 9585; vengrų 9167; slavų 8904; rusinų 8740; francuzų 7907; lietuvių 7725; scočių 7346; meksikiečių 4337; bulgarų, serbų ir juodkalniečių 4333. Taryk daugiau iškeliavo, negu atkeliavo.

Kolegijiniai socialistai.

New Yorke atsibuvo tarpkolegijinės Socialistų Draugijos susirinkimas, kur susirinko 31 socialistas atstovos. Ta draugystė jau pasidarė tarptautiška. Planuojama suvienyti ją su tokiu pat Anglijos socialistų draugyste.

Tiltastačiai kalti.

Indianapolis, Ind. Jau pasi balgė garsus telmas tiltastačių unijos darbininkų, kurių 38 tapo pripažinti kaltais tame, kad nelegaliai išvažiojo dinamitą ir kitas eksploduojančias medžiagas, kurias, kaip esą susekta, jie vartojo podraug su broliais McNamaromis ardydami tiltų ir namų, kuriuos buvo pastatę neunijiniai darbininkai. Kaltininkai, surakinti retėžiais, iš teismo buto tapo nuvaryti į kalėjimą. Jų tarpe yra ir tiltastačių unijos prezidentas Ryan ir kiti augšti tos unijos viršininkai. Jų baumė da nežinoma. Visi ketina paduot apeliaciją. Baumė vienok, už tokius prasiakaltimus gali siekti net iki 39 ir pusės metų kalėjimo.

VELIAUSIOS ZINIOS.

Turkija nesusitaiko su Balkanais. Turkijos pasiuntiniai taikos konferencijoje Londone su balkaniečiais pasakė, kad balkaniečių reikalavimai yra beprotiški, kadangi tie reikalavimai beveik išgnitų Turkiją iš Europos. Turkija sutiko tik padaryt šlokias-tokias reformas Makedonijoje. Tas ipykino balkaniečių delegatus. Jie šaukė: «Ar uždyką mes kovojome ir mušius laimėjome!» Turkija atskrepsianti į Haagos Taikos Tribunalą.

30 šnipų studentų.

Vokietijoje suimta 30 rusų ir vokiečių studentų, kurie tarnavę Rusijai, kaip šnipai, ir ketinę sugriauti pakelį tiltus, jeigu Vokietija siųstų savo kariumenę į Rusijos parubežį.

UŽRUBEŽIS.

Pasikėsėsimas.

Buvo pasikėsinta užmušt augščiausią Japonijos karišką patarėją Yamagatą. Pasikėsintojas suimtas.

Studentų areštai.

Peterburge suareštuota šimtai studentų už laikymą slapty poliitiškų susirinkimų prieš valdžią.

Bomba Indijos vice-karaliui.

Į baroną Hardinge, Anglijos karaliaus vietininką Indijoje, Delphi, vienas iadusas metė bombą, kuria tapo užmuštas barono tarnas ir sužeistas pats baronas. Bombistas pabėgo.

Riausės Portugalijoje.

Portugalijos konservatistai (šalininkai palaikymo tokio stovio, koks yra tuo laiku) turėjo dideles peštynes su demokratais, kada iš Sveicarijos parvažiavo konservatistų vadovas Almeida. Reikėjo kariumenės, kad numalšint besipešančius.

Portugalijos ministerijoj yra lyglai demokratų ir konservatistų, o parlamente daugiau konservatistų negu demokratų. Ir vieni ir kiti nori turėti pirmenybę.

Francijos prezidento rinkimai.

Paryžius. Ministerių pirmininkas Poincare apsiėmė but kandidatu į Francijos prezidentus. Rinkimai atsisbus 17 sausio. Apslėmė ir Ribbot.

Suvienytos Austrijos Valstijos.

Austrijos sosto įpėdinis, likęs tos šalies valdonu, ketina duot pilną savivaldą hungarams, lenkams ir kitoms tautoms, dabar esančioms po centraline Austrijos valdžia. Tautos galės turėti savus valdonus. Tai būtų suvienytos Austrijos valstijos.

1,800 žmonių mirė nuo choleros.

Meksoje, Arabijoje, slavų valdžioje, ir kitose pastarųjų dienų mirė 1,800 ypatų. Mekka yra šventas mahometonų miestas. Dabar jame randasi 10,000 mahometonų pilgrimų.

Užgriuvo 200 angliakasių.

Japonijoje, ant salos Hokkaido, anglių kasykloj Ubari atsitiko eksplozija, kuri palaidojo 200 darbininkų po žemėmis. Iš jų tikiai 10 išgelbėta. Kiti, visi žuvo.

Zuvo 13 ypatų teatre.

Manin, Belgija. Krutamų pavelsių teatrėlyj žuvo 13 ypatų, daugiausia vaikų, kada užsidedė kinematografas. Vieni užsimušė, šokdami nuo balkonų, kiti-gi tapo mirtinai užspauti.

Zydas išgelbėjo caruką.

Elna gandai, kad Rusijos caro įpėdinui padarė pasekmingą operaciją žydas daktaras, parsigabentas iš Vokietijos. Ne tai, kad būtų nebuvę Rusijoj gerų tam darbul daktarų. Caras bijojęs, kad rusiški daktarai tyčia nenužudytų jo vaiką, o rusiški daktarai bijoję papulti į bėdą: jei kartais operacija būtų buvus rusui daktarui nepasekminga, tokį daktarą būtų apkalbtinę už tyčia nužudymą caruko.

Prigėrė 22.

St. John's, Newfoundland. Prigėrė 22 jureiviai, kada laivas «Florence» tapo audros užvartas ant nolų ir nuskendo.

250 krito mušyji.

Meksikos revoliucionieriai išmūsė 250 vald. karielių mušyje prie Ascencion.

Sufragistės gadina krasą.

Londono sufragistės vis da tebe pilsto smalą, visokius dažus ir rugštis ir krasos dėžutes. Tokiu savo darbu padarė daug bledies ypatų prieš kalėdas, kuomet siuntinėjama kalėdinės dovanos.

SATYRO UZPECKIS.

Linkėjimai naujiems metams.

Visiems tautiečiams linkiu sutikimo ir meilės: kad ramybė viešpatuotų ant dangaus, pekloje ir ant žemės, kad šliuhtarai su kunigu susitalkytų, kad vanagas vištos nelestų, avis ant vilko nešnairuotų, kad darbininkas su kapitalistu susitalkytų, kad velnias su dievu sutartį padarytų.

Girtuokliams — kad alus upėms bėgtų, kad būtų galima plaukti ir nardyt; kad pagirioms galvą neskaudėtų, kad velniai į akis nelistų.

Salunininkams, kad žmonės gertų-neatsigertų, iššivemtų ir vėl gertų, pragrė pėdę, kad da norėtų.

Kunigams, kad jų gaspadiės nesentų, nei vaikų neperėtų, kad parapijonai į bažnyčios reikalus nosies nekištų.

Daktarams, kad žmonės sirgtų, graboriams, kad mirtų. Darbininkams, kad dešros ir šolderiai ant tvorų augtų.

Merginoms, kad ištekėtų, vaikiniams, kad da metus nevedę pa būtų. Moterims po gyvą lėlę ant naujų metų.

Jonas Dundulis.

Uždyką pagarsino ir titulą davė.

Audiniai sutikau ant gatvės Karolių Senkų. Paklausiau, kaip elnasi.

— O, labai puikiai, broleli, — atsakė jis. — Tautiečiai mane uždyką pagarsino ir da titulą davė.

— Kaip tai atsitiko?

— Nagi, žinai, broleli, aš per prakalbas 1 gruodžio J. Liutkauską pavadinau melagium, tai tau tiktas sa—vas per Lietuvos pagarsino mano vardą ir titulą karžygio man suteikė. Ar ne puiku?

— Na, o jeigu visus tautiečius pavadintum melagiais?

— Tai, broleli melas, tada ešsk ant žirgo ir jok į busiančią San Francisco parodą.

Lengvąpėdis iš Pažemtvorių.

Ji pas mane ateina.

— Vincal, kodėl tu niekad nenuelai pas savo mylimąją?

— Tai kam aš turiu vaiklotis, kad ji pas mane kas vakaras ateina, net jau ir nusibodo.

Lengvąpėdis iš Pažemtvorių.

Nelabai myli.

Maža mergaitė (į svečių): Aš nemieliju, kad Elena tave myli.

Svečias: Dėlko-gif

Maža merg.: Kad ji niekad tavęs taip nebučiuoja, kaip kitus vyrus, kurie pas ją ateina.

J. V. G.

Sumažint išlaidas.

Ji:— Męs turime kaip-nors sumažint namų išlaidas.

Jis:— O taip. Aš seniai manau kas savaitę po vieną dolerį mažian mokėt tarnaitėi.

J. V. G.

Gražiausias reginys.

Jis:— Nėra gražesnio reginio už žaliuojančią gamtą.

Ji:— O tu... Juk tik-ką sakel, kad aš gražesnė už viską.

J. V. G.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS.

M. Petrausko koncertas.

Žinomas lietuvių giedorius ir kompozitorius p. Mikas Petrauskas ketina Philadelphiajje duot koncertą pabalgoj šio mėnesio.

Nemorališkas klebonas.

Šv. Morkaus episkopalų bažnyčios klebonas Mortimer tapo praeilintas iš tos vietos, kada susekė visokius jo nemorališkus ir kriminališkus darbus.

105 metų moteris.

Ji yra ponja Magill; gerai atmena 1812 metų karę. Ji da tvirta, skaito ir viską dirba be akinų.

Pigins sviestą.

Philadelphiajos moteris, atpiginusios kiaušinius, daro planus, kaip atpiginti sviestą. Manytina, kad joms nuseks ir šitas darbas.

Prekyba kija.

1912 m. per Philadelphiajos nostas į J. Valst. įvežta už \$5,000,000 daugiau užrubežinių tavorų ir užrubežius išvežta už \$10,000,000 daugiau, negu 1911 metais.

Ką-tik nenuskendęs laivas.

Atplaukė Amerikos Linijos garlaivis «Merion», kuris vos išliko gyvas nuo susidaužimo su tavoriniu garlaiviu Oceana. Ant «Merion» buvo baisiai sužeistas. Beveik visas galas jam suardyta. Tik vargais — negalais atvyko į uostą.

Kalbininkų kongresas.

Laiko posėdžius kalbininkų-lingvistų kongresas, susidedantis daugiausiai iš kalbų mokytojų ir profesorų. Viena iš jų nuomonių yra pažymėtina — kad geriau mokytose studijuoti šiandieninius rašytojus, tokius kaip Arnold Bennett ir Bernard Shaw, negu senuosius, tokius kaip Dickens, Thackeray ir tp.

Nusižudė; pačią nužudė netyčia.

70 metų plumbis Sage, norasdamas darbo, nusprendė nusižudyti, bet norėjo, kad jo pati liktų gyva. Todėl jis laukė, kada ji dieną išeis iš namų ant ilgesnio laiko. Kuomet ji išėjo, ketindama važiuot ant kelių valandų pas savo pažįstamą, jis užsidarė virtuvėje, atsisuko gazą ir atsigulė mirt. Bet ji tik nuėjo pas mėsinių ir tuoj sugrįžo. Nėjo į namus per virtuvę, bet stačiai į megamąjį kambarį, kur ir atsigulė pasislėgt. Gazas, užtroškėšios jos vyrą, per durų plyšius pripildė visą butą, užtroškėdamas ir ją.

Socijalistų darbai ir sumanymai.

1 LSS. kuopa podraug su lenkais ir anglais socijalistais už poros savaitę bendrai laikys prakalbas miesto dalyje Richmond ant Allegheny ave., kad sutvert da vieną lietuvių socijalistų kuopą toje miesto dalyje. Podraug bus prakalbos ir paminėjimai Krivinojo Nedėldienio. Tokiu būdu susilauktume jau ketvirtos liet. socijalistų kuopos šiame mieste. Kai kurie draugai šneka apie įkurimą atskiro Philadelphiajos rajono.

**

189 LSS. Jaunuomenės kuopa sutvėrė chorą ir rengiasi suleisti farsą «Eksproprjatorius». Pradžioj gavenios nutarta surengti scenišką vakarą su dalnomis ir perstatymu dramos «Žmonės».

Ukanų aukos.

Laikė pastarųjų ukanų Philadelphiajjoj gatvėkariai ir traukiniai užmušė šešis žmones. Sužeista keliolika.

Darbai.

Baldwin lokomotivų dirbtuvė elna puikiai. Cukernės dirba tokiu būdu.

Žodis Chicagos socijalistams.

Draugai!

Męs gyvename gėdynėj didelių gyvenimo permainų; gėdynėj, kur metas po meto darbininkų kliausa įgauna didesnes teises apgynimui savo reikalų; socijalistų estė išrenkama į valstybių parlamentus, miestų valdybas, ir abelnai darbininkų kliausa įvairiose valdiškose vietose įgauna didesnę galybę. Praeis gal nedaug metų, kaip visia valdžia turės likti darbininkų rankose. Pirm negu tas įvyks, darbininkai turi but pilnai prie visko prisirengę.

Nors visavietinė Socijalistų partija kasmet įgauna didesnę galę valst. parlamentuose, nors laukiamaji gėdynėj beveik jau užmatoma, — vienok kova už darbininkų kliausas buvę ir tiesas da gana sunki ir daug da reikalauja spēkų. Kitų tautų socijalistai, moksliškai ir kulturiškai augščiau pakilę, daugiaus spēkų turi; bet męs, lietuviai socijalistai, negalime tiek pasigirti savo darbu, nuveiktu darbininkų kliausas labui. Jeigu visų socijalistų principas yra vienodas ir vienodi visų darbininkų reikalai — vienoda turi but ir kova.

Męs, liet. soc., vienok, negalime lygiai veikti su kitų tautų socijalistais — negalime, nes neturime tiek energijos ir spēkų. O jeigu ir yra energijos ir spēkų, tai męs, nemokėdami jų sunaudoti labai darbininkų kliausas, tankiai eikvojame jas ypatingiems ginčams arba tokiems dalykams, kurie neturi jokios vertės.

Profesionališkų veikėjų 8-ga nedaug teturi, o kuriuos teturi, tai ir tie nedaug tegali nuveikti, nes, gyvendami pratose gyvenimo sąlygose, perdaug laiko turi praleisti pelnymui sau duonos. Ugtai męs, darbininkai, atkreipkime atidą patįs į save! Pradedkim jieskoti naujo budo, kad su ta pačia energija, su ta pačia spēka galėtume atlikti didesnius darbus ir atnešti naudą LSS. ir abelnai darbininkų kliausiai! Nuo mūsų priklausomų darbų darbus ir nuo mūsų darbo — darbininkų gerovė!

Chicagos mieste, kur randasi 200 sąjungiečių ir apie 100 Soc Party narių, yra daug jaunų gabių vaikų, kurie galėtų daug ką nuveikti, jeigu jie mokėtų sunaudoti savo gabumą geriams tikslams arba jeigu jie tą gabumą pamatytų patįs.

Męs, tą viską matydami ir, kaip socijalistai geisdami gerovės darbininkų kliausiai, sumanėm įkurti «Teoretiską Mokyklą»; ir pilnai tikim, kad ta mokykla bus vienintelis budas vidutiniškam socijalistui padaryti save naudingus savo kliausiai ir gabesniu kovoj.

Lekcijos prasidės pradžioj sausio 1913 m. ir baigsis gegužj ir bus maž-daug šiokios: Originališkas išjieskojimas sociologijoj; Rengimas ir jieskojimas medžiagos paskaitoms ir prakalboms; Išdavimas raportų iš uždavinių; Vieši pasikalbėjimai; taipogi lavinimasis iškalboj ir panašiuose dalykuose, reikalinguose kalbėtojui, kaip tai: kvėpavime, stovėjime ir tt. Pabaigė tokia mokykla, męs žinosime: svarbesnius principus sociologijos, politiškos ekonomijos,

gerai suprasime socijalizmą, mokėsime surengti paskaitą ar prakalbą ir nebijosime atsitoti prieš žmonių burj.

Taiigi, draugai ir draugės darbininkai, visi tie, kurie norite padaryti save naudingais visuomenei, ir visi tie, kuriems rupi darbininkų kliausas gerovė, prisidėkite prie mūsų būrelio, ir vietoj eikvoti laiką tušties ginčams sunaudokite praktiniam darbiui, kuris atneš naudą darbininkų kliausiai.

Draugas A. Petrutis, kurie apsiima but mokytojum, užtikrina, kad į 4-5 mėnesius bus galima padaryti keliatą dešėtk gerų kalbėtojų ir gerų socijalistų.

Pakol vieta da nėra tikrai aprinkta ir darbas pradėtas, norintieji mokintis malonės kreiptis pas drg. A. Petratį, 4630 Gross Ave. (University of Chicago Settlement) arba pas J. Šmotelį, 1633 Girard St., pridudami savo antraštas.

Draugai, į darbą, kol turime laiko!

Dėl socijalizmo ir Jusų.

J. Šmotelis.

Redakcijos atsakymai.

Al. Davidoniui. «Žodis «Lietuviai» ir «Katalikui» tilps N 2 «Kovos».

Koketkai. «Botagas» bus įdėtas į vieną iš artimiausių numerių. Ačiū, kad pradedate bendradarbiaut «Kovai».

P. Svolietui. Kaip ne butume norėję, negalėjome įdėti į naujametinį numerį Tamstos straipsnio «Popiežija ir darbininkų kliausa». Įdėsimė biskij paskiau.

J. D. Tauniui. «Suplotas kryželis» «Kovai» tinka.

K. J. Valiui. Jokiū būdu negalėjome įdėti į N 52 Tamstos korespondencijos apie 8 dol. kalėdų dovanėlę politiškam kalniaiui N. N.; nors jų jų buvo siūsta «Special delivery», bet jau buvo visas sulaužta į formos ir suveržta, kada mums atėjo.

M. Akelaičiui. «Pasikalbėjimas Dėdės su Povylu» būtų nieko sau, bet tokio-pat turinio jau turime straipsnį, kuris geriau išriša klausimą, kurį Tamsta gvildeni per pasikalbėjimą tvėdviejų «diskusantų». Užtat Tamstos rašteliu negalime sunaudoti. Tačiau malonėkite rašinėti ir ant toliaus.

Pl. Motiečiui. Tamstos satyriška korespondencija mums gera. Gerai būtų, kad ir daugiau mūsų korespondentų priimaitų, kur reikia, smagaus humoro.

Tautiečiui Bagdonui. «Tautiečių Hymnas» perprastai sueilnotas. Turiny-gi neblogas ir ne be satyros. Lauksime nuo Tamstos daugiau.

Kuč Teodorui. Tamstos «Kriškionybė, kaipo darb. globėja» tilps. Į gurba nekeliaus.

Nauji raštai.

«Lietuvių Žurnalo» N 11 gana įvairus turinys. Pirmas puslapis užpildytas Mick. Juliaus, 2 pusl. Redaktorius, 3 pul. Br. Vargšo, 4 «Laiskai rašyti Jonui». Toliaus seka įvairūs pasikalbėjimai. N 11 abelnai turtingas.

SĄJUNGOS REIKALAI.

Sąjungos skolas.

Sulyg Pild. K-to nutarimo («Kovos» N 50) šiūomi pranešu, kad, kuomet buvo padarytas apskaitliavimas, tuomet buvo Sąjungos skolų \$1,420. Dabar skolų yra mažiau, bet vis dėlto kai-kurios kuopos labai nerangiai pildo visuotinąjį Sąjungos nutarimą. Visgi reikia manyti, kad ir povaliai, bet atliks savo pareigą.

«Kovos» Adm. A. Žymontas.

Prie „Pervėlai“.

Aš mažai-ką teturiu sakyti. Kokiose sąlygose Sekretorius yra, aš pagarsinau ne dviem savaitėm po išsiuntinėjimo blankų, bet trim savaitėm pirm to, kaip P. K-tas spējo pagarsint kandidatų surašą, t. y. kas eis ant rinkimo blankų. Taiigi mėnesiu laiko prieš tai, kaip 33 kp. gavo rinkimų blankas. (Žr. «Kovos» N 46 «Biskis pasiskaitymo».)

Kadangi nei į mėnesį laiko nei 33 kp. nei kita kuri kuopa nematė reikalo tame dalyke ką —nors tarti, tai aš pamačiau, kad mano labai apsvilta, primant kandidatūrą į LSS. Sekretorių. Ir todėl pastaciau išlygas. Anksčiau nestaciau, nes maniau, kad pas mus visgi kas nors žiuri į savo «urėdninkų» duoną. Pasirodė priešingai. Pasiaukanti save visiškai nemačiau reikalo, nes LSS. nėra insurance draugija neišgalinčius šelpti. O sveiku buti ir dirbti tokiose sąlygose kaip šiais metais ir kitą metų, manau, kad nepajęsiu. Prie to, savo išlygas paskelbiau kartu su pranešimu apie išsiuntinėjimą blankų. Ko š reikalauju? Ar 33 kp. svarstė tą dalyką? Nieko tenais nėra, apart to, kad S-gos Administracijoj reikalų tvarkymas turėtų savo sistemą. Ar tai tam priešinga 33 kp.? Na, aš neabejoju, kad užkiek laiko 33 kp. bus priešinga ir savo pačios nutarimui. Nes, nežiurint kas Sekretoriaus darbą dirbtas darbas apsieis į daugiau, nei kad šiais ar pračiais metais.

Kas link balsų, tai, anot drg. Vidiko, kas nori — gali juos kur patinka skirti.

J. Stasiulevičius.

Pritarimas.

LSS. 187 kuopa savo susirinkime 15 gruodžio 1912 m. paėmė atidom drg. K. Vidiko praėšimą, kad jis ateinančiais metais už 60 dol. į mėnesį neapsiima buti «Kovos» red. ir reikalauja, jei jis būtų išrinktas, padidinti algą ir mokėti po 18 dol. savaitę. Mūsų kuopa su tuom sutinka, kad «Kovos» red. padidinti algą ir mokėti ateinančiais metais po 18 dol. į savaitę, nežiurint, kas «Kovos» redaktorium bus išrinktas.

187 kp. sek. A. Lietuvninkas.

Rajonu reikaluose.

V-tam Rajonui.

Užtėmijus «Kovoje» vienas kitam nepanašius užsaukimus ateinančios konferencijos, LSS. 28 kuopa savo susirinkime 22 gruodžio nutarė visai nedalyvauti konferencijoj, apskelbtoj per drg. Ramanaušką ant 29 gruodžio š. m., nes resu-

prantama, katroj konferencijoj dalyvauti. Todėl minėtos konferencijos laikas tapo atmetas, nes liko pertrumpas laikas iki jai.

Tad 28 kuopa nutarė konferenciją atidėti ant 16 vasario 1913 m., kuri atsibus Shenandosha, Pa., Socijalistų kambariuose. Tad V-to Rajono kuopos malonės prisiųsti delegatus.

LSS. 102 kp. K-tas:

Org. VI. Dudinskas
Pirm. J. A. Byla
Sokr. L. Kupčinskas.

Pasekmės III-čio rajono viršininkų rinkimo 1913 m.

Į sekančius urėdus:

Organizatorius: B. K. Kondrotavičius gavo 44 balsus ir A. Baltrušaitis 27.

Prot sekr. J. Andrikonis 64 prieš 7 balsus.

Fin. sekr.: M. Pionka 36, J. Finslow 34.

Izdininkas P. Grigaliunas 68 prieš 2.

Knygius J. Katkauskas 66 prieš 3 bal.

Į V. K-tą: J. Brazauskas 52, J. Maziukna 37, P. Rakas 33.

Išrinkta šie draugai: Org. B. K. Kondrotavičius; prot. sekr. J. Andrikonis; fin. sekr. M. Pionka; izd. P. Grigaliunas; knygius J. Katkauskas; į V. K. J. Brazauskas ir J. Maziukna.

Referendume dalyvavo 7-nios kuopos, 71 narys. Išrinktieji teiks užimti savo vietas nuo 1 d. sausio 1913 m.

III sekr. J. Brazauskas.

LSS. VI-to Rajono reikaluose.

Kaip jau yra žinoma visoms VI Rajono kuopoms, turi buti parengtas per mūsų rajoną maršrutas su prakalbomis. Tuo tarpu kreipiassi pas drg. P. Grigaitį, ar neapsiimtų už kalbėtoją, bet ikišiol da negavau jokio atsakymo. Vienok, nežiurint į tai, męs pradėsime rengti prakalbas per visą rajoną apie pusę sausio mėnesio.

Bet jų patįs, draugai, žinote, kad mūsų rajono izdas tučias, o dėl rengimo prakalbų reikalinga ir pinigai. Todėl aš kreipiussi į visas kuopas su užklausimu, ar negalės kurios kuopos padengti prakalbų lėšas iš savo izdo? Jeigu stipresnės kuopos nuo to atsakys, tuomet prierverti busime uždėti ekstra mokėstj. kad padengti prakalbų išlaidas.

Apart to, paskutinėj konferencijoj buvo svarstoma apie padidinimą rajono izdo ir visi delegatai išreiškė pageidavimą, kad stipresnės kuopos surengtų į metus po vieną kokj-nors vakarėlj rajono naudai, bet ikišiol da to nėra girdėtis. Taiigi, draugai, apie tai reikia pasirūpinti. Męs turime atsiminti, kad rajono komitetas nieko negalėsi veikti, kuomet izdas tučias. Tiesa, tvirtesnės kuopos gana gerai gyvuoja, bet mums to da neuštenka, męs turime atkreipti daugiaus atidos į tas kuopas, kurios visai silpnai stovi.

Malonės visos kuopos pranešti, kurios gali padengti prakalbų lėšas ir kurios negali, kad nors žinotume, kaip elgtis.

Pirmas užklaustas kalbėtojas drg. P. Grigaitis, o jeigu jis atsisakys, tuomet bus drg. L. Pruseika.

V. Paukštys, 242 Broadway, So. Boston, Mass.

ADRESAI

L. S. S. kuopų viršininkų

Sekretoriai kuopų, kurių adresai netaisinti, pasirašyti, arba visai nė, lai tuoj atsiųskite pas C. Sekretorių.

- 1 kuopa, Philadelphia, Pa. F. Kuleika 119 Moore st
2 kp. Scranton, Pa. P. Petlininkas 1625 Church ave
3 k. Cleveland, Ohio. A. Šmulkštys 1825 Oregon av
4 kp. Chicago, Ill. A. Miščiukaitis 3017 Parnell av
5 kp. New Britain, Conn. St. Kriščiūnas 54 Lafayette st.
6 kp. Pittsburg, Pa. John Kazlauskas, 2908 5th Ave.
7 kp. Rochester, N. Y. A. K. Baltrunas 3 Ludwig Pk.
9 kp. Wilkes Barre, Pa. W. J. Tabaras 487 New Grant st
10 kp. Mt. Carmel, Pa. A. Straigle 341 So. Maple st
11 kp. Newark, N. J. M. T. Žolynas 423 Walnut st
13 kp. Taylorville, Ill. P. Svedas 811 E. Park st
14 kp. Baltimore, Md. K. Masulaukas 112 N. Greene st
15 kp. Minersville, Pa. J. Ramanauskas Box 163
17 kp. Brockton, Mass. M. Baronas Box 105 Montello Sta
18 kp. Collinsville, Ill. A. M. Medlions 410 So. Clinton st
19 kp. Brooklyn, N. Y. J. Bekampis, 120 Grand St.
20 kp. Brooklyn, N. Y. J. Chmielaukas 614 - 3rd av
21 kp. Herrin, Ill. P. Raudonaitis Box 296
22 kp. Chicago, Ill. A. A. Herman 2120 So. Washtenaw ave
23 kp. Spring Valley, Ill. Pr. Rimkus Box 463
24 kp. Plymouth, Pa. M. Zilietas 249 E. River st
25 kp. Naugatuck, Conn. N. Barbaravičius 41 Main st
26 kp. Westville, Ill. J. Kavakas Box 226
27 kp. New Haven, Conn. S. M. Rinkovicius 116 Mill River st
28 kp. Shenandoah, Pa. L. S. Kupčinskas 217 R. Centre str
29 kp. Springfield, Ill. J. Kačergius 1716 E. Matheny Ave
30 kp. Yonkers, N. Y. P. Navikas 416 Walnut st
31 kp. So. Bethlehem, Pa. P. Berukštas, 618 Chestnut st
32 kp. Pittston, Pa. K. Armonas 215 Diamond st. W. Pittston, Pa
33 kp. Binghamton, N. Y. S. Jadrulis 288 Clinton st.
34 kp. Binghamton, N. Y. P. Modlienas 778 Bank st.
36 kp. Bayonne, N. J. A. Lukaitis, 78 E. 22nd St.
37 kp. Chicago, Ill. St. Stražas 2080 Canalport ave
38 kp. Bristol, Conn. A. Šlikaitis 49 Meadow st
39 kp. Los Angeles, Cal. D. Devo 224 E. 62nd st
40 kp. Worcester, Mass. J. Kairaitis 48 Coral st
41 kp. Bridgeport, Conn. J. A. Jankauskas 401 Main st
42 kp. Easton, Pa. V. J. Stankus 413 Bushkill st
44 kp. St. Louis, Mo. J. Danjotas 107 N. 10th st
45 kp. Passaic, N. J. P. Dankevičius 82 Van Buren st
46 kp. Mahanoy City, Pa. J. Vitkunas, Box 172
48 kp. Pana, Ill. J. Dilaitis, 608 W. 2nd St
49 kp. Hartford, Conn. S. Ketchin, 20 So. Hudson st
50 kp. McKees Rocks, Pa. P. Samulionis Box 63.
51 kp. Grand Rapids, Mich. J. Demetis 329 W. Leonard st
52 kp. New York, N. Y. A. Petraška 97 Grand st, Brooklyn, N.Y
55 kp. Allegheny, Pa. J. Mažukna 810 Chateauf st
56 kp. Youngstown, Ohio, D. Lekavičius 424 E. Federal st
57 kp. Wilmerding, Pa. M. A. Piontas 407 Patton st
58 kp. Kenosha, Wis. S. A. Gilnaks 260 Caledonia st
59 kp. Jersey City, N. J. C. A. Linhart 45 Colgate st
60 kp. So. Boston, Mass. N. Januška 242 Broadway
61 kp. W. Lynn, Mass. St. Zales 32 Linden st
63 kp. Johnston City, Ill. C. Kilbas Box 556
64 kp. Lawrence, Mass. P. Stražas 95 Oak st
65 kp. Paterson, N. J. S. Sadauskas 88 N. 1st st
67 kp. Brighton, Mass. B. Uščinas 78 Wexford st
68 kp. Chester, Pa. A. Krollus 722 E. 8th st
69 kp. Shaft, Pa. K. Stankevičius Box 51
71 kp. Cambridge, Mass. J. Plokišys 20 School st
72 kp. San Francisco, Cal. J. Adams 363 Naples st
78 kp. Exeter Boro, Pa. J. Greblikas 109 Valley av.
80 kp. Hazleton, Pa. K. Merkevičius 316 E. Diamond Av
81 kp. Chicago, Ill. J. Repšys 1719 N. Wood st
83 kp. So. Brooklyn, N. Y. J. Welis 219 Sands st

- 84 kp. Montreal, Canada, P. Grėdus Box 94 Station D
86 kp. Stoughton, Mass. J. Stankus Box 99
87 kp. East St. Louis, Ill. J. N. Šimanaukas 452 Collinsville ave
89 kp. Gardner, Mass. D. J. Klynga 49 Limerick st
90 kp. Rhone, Pa. A. Juškanskas Box 63
91 kp. Edwardsville, Pa. F. Mazurkevičius 28 Murray
95 kp. Ashley, Pa. P. Sinekevičius 79 So. Main st
100 kp. Duquesne, Pa. S. Baldušas 201 N 4th st
104 kp. Clinton, Ind. M. Aliešius Box 578
105 kp. Lewiston, Me. K. Vilaniškis Box 36
106 kp. Maryville, Ill. V. Katilius, Box 121
108 kp. Carnegie, Pa. P. Gataveckas 230 Magazine st
113 kp. Burlington, N. J. A. Čipas 287 Union st
114 kp. Athol, Mass. M. Vasilaukas Box 117
115 kp. Du Bois, Pa. J. Linkevičius 25 Ridge st
116 kp. Detroit, Mich. J. Martinkevičius 2492 W Fort st
117 kp. East Pittsburg, Pa. J. M. Finalow 649 Braddock ave NE
119 kp. Milwaukee, Wis. S. J. Dargužis 401 8th av Wauwatosa, Wis
120 kp. Valparaiso, Ind. P. Slinkus 533 College av
123 Aurora, Ill. M. Paulauskas 690 Second ave
124 kp. Racine, Wis. M. Stelmokas 818 Prospect st
125 kp. Waukegan, Ill. M. J. Soblickas 1333 So. Park ave
128 kp. Cherry, Ill. B. Zolynas Box 206
129 kp. Bridgewater, Mass. A. Bagliskas Box 238
131 kp. So. Omaha, Nebr. A. Kairys 923 N. 25th Omaha, Neb
133 kp. Norwood, Mass. P. J. Babias 15 Tremont st
134 kp. West Fitchburg, Mass. J. Muraska 644 Middle st. Fitchburg, Mass
136 kp. Rumford Falls, Me. K. Petračiūnas 215 Franklin st
137 kp. Kensington, Ill. E. Algimantaitis 1901 Indiana ave Full Sta. Chicago, Ill.
138 kp. Cicero, Ill. Alb. Astrauskas 1438 45th Ct
142 kp. Pawnee, Ill. J. Yoga, box 71
143 kp. Williamstown, Pa. P. Stankauskas Box 11, Robinson, Pa
144 kp. Haverhill, Mass. J. Jarkūnas Box 370
145 kp. Wallingford, Conn. J. V. Staliozaitis 74 So. Cherry st.
147 kp. Elizabeth, N. J. A. Karanckas 211 Fleet st
150 kp. W. Hanover, Mass. A. J. Razmas National F. Co.

- 151 kp. New Kensington, Pa. K. P. Rutkus 1080 3rd av
152 kp. Sheboygan, Wis. J. Dvilaitis 919 1/2 So. Clara st
153 kp. Wilson, Pa. A. Andraška Box 92
156 kp. Beloit, Wis. K. Didžiulis, 109 Prospect st
159 kp. E. Cambridge, Mass. P. Jurevičius 877 Cambridge str
160 kp. Des Moines, Ia. K. Šilingis 701 E Court ave
161 kp. Kearny, N. J. A. Jonaitis 9 Maple st
162 kp. Boston, Mass. M. K. Virbalas 92 Salem str
163 kp. Salem, Mass. A. Čiras 30 Albion st
164 kp. Westernport, Md. M. L. Baldušas Box 283 Piedmont, W. Va
165 kp. Port Washington, Wis. S. Kuprevičius R. R. 1 Box 53
166 kp. Monessen, Pa. K. M. Kazlauskas Box 453
167 kp. New Bedford, Mass. J. Susas 51 Washburn st
168 kp. Great Neck, N. Y. K. Lipškis Box 238
169 kp. Terre Haute, Ind. V. Povilaitis 1445 3rd Ave
170 kp. S. Englewood, Ill. J. Butkevičius 8427 Union Av
171 kp. Manchester, N. H. N. A. Rastenis 343 Chestnut st
172 kp. Gary, Ind. N. A. Vilimaitis 34 W. 11th st
173 kp. Batavia, Ill. J. Tomkevičius 99 So. Prairie st
174 kp. Chicago, Ill. A. Spranalis 4924 So Wood st
175 kp. Joliet, Ill. J. Rutkauskas 102 Davis ave
176 kp. Taunton, Mass. J. Agurkis 13 3rd st
177 kp. St. Charles, Ill. K. Šeštokas 111 W. Main st
178 kp. De Kalb, Ill. A. Kristopaitis 1003 Market st
179 kp. Moline, Ill. B. G. Daucanuskas 918 4th ave
180 kp. Auburn, Ill. A. Štikus Box 28
181 kp. E. Rochester, N. Y. K. Mikšinskas Box 958
182 kp. Seattle, Wash. M. Baltrusaitis Room 222 Globe Block
183 kp. Raymond, Wash. K. Čebanas Box 64 So Bend, Wash.
184 kp. Cincinnati, Ohio. T. K. Čiuberkis 835 Wade st
185 kp. Seelyville, Ind. J. Malif Box 334
186 kp. Ansonia, Conn. J. Repšys Box 416
187 kp. Harrisburg, Ill. A. Lietuvinkas Box 185 Dorrisville, Ill.
188 kp. Montreal, Canada. M. Mikalauskas 198 Knox st
189 kp. Philadelphia, Pa. J. Grigasiūnas 1277 So. 2nd st
190 kp. Benton, Ill. St. Tarkanas Box 91
191 kp. Phila.-Frankford, Pa. A. Kišonas 4750 Cambridge st

LSS. 72 kp. atidai. Susirinkimas bus 5 dieną Sausio, 2 val. po pietų, Ruoech Hall, 1886 Mission st. Visi drg. yra širdingai kviečiami atsilankyti. Drg. S. K. Leman vel kalbės «kas tai yra Lietuva ir kaip lietuviai seniau gyveno». Sekr. J. Adams.

Vakaras dainos Mylėtojų. Parenė LSS. 81 kp. choras. Sta- scenoje Br. Vargšo dramą «Gadynės Žaidzos», keturių veiksmų. Nenėljoj, 5 d. Sausio, 1913. Hull House svetainėje, kampa Halsted ir Polk gatvių. Prasidės lygiai 8 val. vakare. Tikietai 25, 35 ir 50c. Kviečiame visus atsilankyti. Komitetas.

Prakalbos! Binghamton, N. Y. Kalbės drg. L. Pruseika iš So. Boston, Mass. Atsibus 4 ir 5 d. Sausio 1913 m. 4 d. pradžia 7 val. vakare. 5 d. pradžia 2 val. po pietų. Bažnytinė salėje. Kviečia visus atsilankyti. LSS. 33 kp. Komitetas.

Atidai LSS. 15 kuopos. Ateinantis susirinkimas 5 dieną sausio bus svarbus, nes rinksis visi kuopos viršūninkai. Maloniai užprašo visus narius atsilankyti. Fin. Sekr. J. Ramanauskas.

PRAŠOME UŽSISAKYTI "PERKUNA" Mėnesinį juokų laikraštį «PERKUNAS» eis kas mėnesi nuo Naujų Metų (1913 metų). Kaina metams tik \$1.00. Prenumeratą ir rankraščius meldžiame siųsti tokiu adresu: «PERKUNAS» P.O. Box 290, Waterbury, Conn.

BUK MANDAGUS! NUSIPIRK ETIKETA Arba taisyklės, kurių kiekvienas turi prisilaikyti apsilėjime su kitais. Ten rasit suvirš 300 pamoklinių gražaus pasielgimo dėl visų viešiuose atvėjuose. Kaina 25c. Piliugus mažiau doleriu galima siųsti krasos ženkliškai. M. M. Rice-Herman 140 E. 19 st., New York.

Feeling 'Fit' Every Day Infuzozos arba imedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raumnyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit Dr. Richter'io Pain-Expelleri savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaistų. F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York Richter'io Onogo Pildis yra geros nuo vidurių sukelėjimo. 25c. ir 50c.

«Kovos» agentai. J. A. Tilindis 1115 Exchange ave., E.St.Lois, Ill. A. Kalasky Box 1306, Renton, Wash. M. K. Žvingilas R.F.D. Simsbur, Conn. P. Glaveckas 873 Hollins st. Baltimore, Md. J. Kalakauskas 121 Green st., Worcester, Mass. J. J. Vaitkevičius 48 Walnut st., New Haven, Conn.

JAUNI VYRAI SENI VYRAI VIDURAMŽINI VYRAI Vyrų kurie žada apsivesti— vyrų ligoti— vyrų kurie budamė neprotingi dasileida pervišumą— vyrų nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžiu, katram negale pynai naudoti priimnoma gamtos.— visi tie vyrų tur pareikalauti viena iš tuo knygu. Ta knyga pasakis kaip vyrų sunaikin savo sveikata, kaip jie igaua ligas ir kodiel jie netur apsivesti budame tame padeime. Ta knyga teip-gi pasakis suprantamoje kalboje kaip vyrų kurie tur. Užuodijima kraujo, arba syfilis, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpnelma, Abelinna pragalati špeku, Pragaliti gvybes sky-stimo, Naktinius mi begimua, Rheumatizma, Organiskas liges, Pylwa, Kepenu, Pusies ir inkstus ligas, gali but galutinai išgydyti sava nuomuse, privatnai ir slapta, su mažais kaštais. Tūkstančiai vyrų atgava sava tobula sveikata, spēkas ir stiprumą per pagėbia tuos knygos. Ji ir krautuvi Elnios ir talpina šiam tykrus slaptibes, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava pinguro mokledai už prastus, bevertis, vaistus iki kolai neperskaititisi šia knyga Ji pasakis kodiel jus kenteti ir kaip galeit galutinai isgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama VYSAI DYKAI. Mēs užmokam ir pačia. Išrašik atiskie sava varda, pavardie ir adresą ant šio kupona ir išsiusk ji mums sendena. Kuponas dykai gautos knygos. Siusk ji šendena. DR. JOS. LISTER & CO. L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO. Godelini: Aš esu užinteresuotas jusu pasiulimnui dykai stunsos knygos ir norėčiau, jog jus išsiustumet man viena iš tuo knygu. Vardas ir pavardė..... Adresas..... Stejtias.....

- J. Bindokaitis Rochester, N. Y.
Henry st.,
P. Šlekaitis Pittston, Pa.
953 Wyoning ave.,
V. Patalavičius, Philadelphia, Pa.
325 N. 2nd st.,
A. Kiškunas 88 Charter vak ave., Hardford, Ct.
K. Demikis 41 New Empire st., Wilkes-Barre, Pa.
«Dilgėlės» 2400 5th ave., Pittsburgh, Pa.
«Antra» 5140 So. Halsted st., Chicago, Ill.
«Kazė» 25 W Leonard st., Grand Rapids, Mich.
A. Mizara 242W. Broadway., So. Boston, Mass.
J. Ližaitis P. O. Box 217, Larksvsille, Pa.
M. Šliakys Scranton, Pa.
M. Senkus Lewiston, Me.
J. Petrikis Scranton, Pa.
J. E. Vasaitis Detroit, Mich.
A. Š Šmigelskis Rochester, N. Y.
V. T. Jokymas 71 William st., Wallingford, Ct
K. J. Gelezele 44 Parkin st., Baltimore, Md.
J. Ilgaudas 1613 So. Halsted st., Chicago, Ill.
J. P. Čepulis 070 Wyoming ave., Pittston, Pa.
P. Vaitiekunas 827 W. 33 pl., Chicago, Ill.
W. J. Butwell 1831 So. 50-th ave., Cicero, Ill.
D. J. Klinga 49 Limerick st., Gardner, Mass.
A. Kubilius, So. Omaha, Neb.
A. A. Reklaitis 234 Wayne st., Jersey City, N. J.
S. Karalius 342 Lenox st., Norwood, Mass.
K. Šeštokas 1671 Milwaukee ave., Chicago, Ill.
A. Vainorius 2220 Tustin st., Pittsburgh, Pa.
G. J. Guzevich P. Box 155, Benld, Ill.
A. Žilinskas Meriden, Bonn.
P. Šimkus Columbia Box Lumb. Co. So. Bend, Wash.
F. J. Pobedinski 667 3-rd st., Milwaukee, Wis.
J. Stankus 85 Fremont st., Grand Rapids, Mich.
Keliaujanti agentai: A. Grabauskis ir J. K. Berhylas

LAISVOJI MINTIS Vienintėlis mokslo ir literatūros iliustruotas mėnesinis laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: istorijos, kultūros istorijos, gamtos mokslų, draugijinių mokslų ir t.p., kaip lygtai originališkai parąytas apysakas iš mūsų gyvenimo. Kaina metams \$2.00, pusel metų \$1.00, į užsienį \$2.50. Kas, prisijusdamas mums prenumeratą, prisitūs iškirpės ir ši apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems ant metų duodame knygu už \$1.00, užsirašantiems puseli metų— už 50c. PASISKUBINKIT— DOVAŃAS NEILGAI TEDUOSIME. Adresas: «LAISVOJI MINTIS» 1401 N. Main ave., SCRANTON, Pa.

Darbai kunigo Olsausko Parašė O. BIRMONTAITE Knygute 16 puslaplių, kaina tik 5c. Kas gi iš skaitančiųjų laikraščius nežino kokius darbus yra padaręs tas garsusis «svečias nebuvelis» Lietuvoje ir rinkęs aukas Amerikoje. Taigi šioje knyguteje skaltvytojas ras daug įspūdingų ir graudingų vietų, — aiškiai pamatys darbus to didelio «veikėjo». Ačiu Otea Konstantina pasidarbavimui daug nekaltų moterų ir vaikų verkė išstremto ar kalėjime sėdinčio savo numylėto tėvo-duondavio. Todėl patariame kiekvienam nusipirkti šią knygelę ir atidžiai perskaltyti. Gaunama vien tik: «KOVOS» ADMINISTRAC. 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

TEATRAS! Chicago, Ill., Dramos ir Dainos Draugija «NOVE ŽYČIE» Perstatsy dramatišką veikalą, 4 rių aktų H. Sudermano, po užvardijimu «ZA HONOR» Viskas dedasi fabriko apskirtyje. Bus subatoje, 4 d. Sausio (January), 1913 m. Saleje Walsh'o Kampas Noble ir Emma gatvių Pradžia 7:30 val. vakare. Po perstatymui bus puikus BALIUS Visas pelnas yra skiriamas Tarptautiskam Darbininkų Klubui. Nepamirškite, kad šis Klubas yra palaikomas dėl darbininkų naudos ir parėmimas yra reikalingas iš lietuvių pusės. Kaina tikietų: 75, 50, 35 ir 25c. Kviečia KOMITETAS.

Edm. Steponaičio raštai
 Pilnas posmerinis eilutis ir prozos rinkinys, jau atspausdintas. Kaina tik \$1,00
 Tuos, mes jau naujo poeto, poezijos žiedus, galima gauti pas:
A. STEPONAITIS
 745 Glenmore Ave., Brooklyn, N. Y.

23 AKMENAI "RAILROAD" LAIKRODĖLIS.

Anskas užskamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Auksu dengtas, gvaran tuotas 20 metų. Lūkstai abipusiu uždariniu gražiai engraviuoti. Absoliutiškai teisingai laiko laikas, specialiai vartojamas per tarėjimą prie geležinkelio, ir per nuolat keliančius. Pašalimo vyrišką ar moterišką laikrodį, gvaran parakalavimą ir antras per C. O. D. lei šiame laisvomenoje ir užtikinti tik \$5.75; ekspresu. Jei rasite netinkantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodį užmokėti \$35.00, jei jį (tu) siulyti pirkti iš talbos pardavėjas. Prie laikrodžio nugarinė darna 14 karato pakuotą rėžėdį su briliu ku dykal. **EXCELSIOR WATCH CO**
 903 Athenseum Bldg. Chicago, Ill.

Keletone Phone Main 14-28.
 Bell Phone Lombard 2506
Dr. Philip ROVNO
 423 Pine st. PHILADELPHIA, PA.
 Priėmimo valandos:
 Nuo 10 ryto iki 8 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
 Galima susikaboti rusiškai ir lenkiškai.

PARDUODU LAIVAKORTES
 ir siūnau pinigų. Atlieku visokius apsaudos darbus. Užrašan lietuviškus laikraščius. Turis agentūra spausdos nuo anglies. Pirimu pinigų tarpininkai.
P.M.KAITIS
 narys 81 kp. L.S.S. ir 15-o wardos Soc. Partijos
 1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

VISU ŽINIAI.
 Perkrausčiau savo bučernę ir grosernę į naują ir geresnę vietą, po num. 2230 Fifth av. kampas Bredy st. Kas nori te nebrangiai pirkti gerą tavorą, ateikite pas mane, o busite užganėdinti. Su pagarba.
John Kazlauskas
 2230 Fifth ave., Pittsburgh, Pa.

P. Kletis
 Silverton, Wash.
 "Kovos" Administratorius
 A. Zymontas,
 1815 E. Moyamensing ave., Phila. Pa.
 Rev. ir Kank. Selpimo Komitetas
 Pirmininkas J. Šaltis,
 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
 Sekretorius J. Bulota,
 708 Warner st., Baltimore, Md.
 Iždininkas J. Ramanauskas
 Box 163, Minersville, Pa.

I. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
 Philadelphia, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
 Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.
 Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Siūniu pinigų į visas pasaulio dalis
 ESU PO KAUCIJA.

Jei Jums, skaitytojau, patinka "Kova" su mano raštais ir mano redaguojamos "Dilgėlės", tai patiks ir šis telsingas mano patarnavimas pinigų siuntimo. O jūs siųst pinigų per mane, aš siūsiu savo raštus Jums į "Kovą". Nuo Jūsų priklausau, kad galėčiau "Kovoje" rašyti. Rašymas yra darbas. Dirbt be jokio uždarbio nevisada galima. Savęs nenuskriausdami, paremsit mane nors menku uždarbiu ir aš galėsiu "Kovoje" rašyti. Ranka ranką mazgoja — ar ne? Pinigų kalnas tuo prisilaužiu, kas tik pareikalauja.
J. BALTRUŠAITIS,
 2400 5th ave., Pittsburgh, Pa.

GERA PROGA!
 Gramatika angliškos kalbos mokyklis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
 Vaiku draugas arba kaip mokyklis skalyti ir rašyti be mokytojo. 15 c.
 Naujas Budas mokyklis rašyti be mokytojo. 10 c.
 Aritmetika mokinimui rekindy, su paveikslais (apdaryta) 35 c.
 Viso \$1.00
 Kas atsiųs iškirpus šita apgarsinimą į "Kovos" ir \$1.00 per money orderį, tal gaus visas 4 knygas 60 c. pigiau.
P. MIKOLAINIS
 Box 62 New York City.

J. DRIŽA
 500 So. 2-nd st., Philadelphia, Pa.
 Seniausis ir didžiausias fotografu dirbtuvė. Darbų atlieku fotografuoti geriausiais ir pigiausiu negu kitur. Pirimu ir noriočius mokinis to amato.

Ar matei?!
 Paslaptis. Nauja knygelė, kuri telpa juokinga komedija „Viduj Klebonijos“ ir dangybė Dialogų, Menologų ir Deklamacijų. Visą knygelę priėmė SENAS VINCAS. Labai puiki ir patraukli knygelė. Kaina 15 c.
 Revoliucijos Atbals. Knygelė su paveikslais ir naudingais pasiskaltymais. Paruošė SENAS VINCAS. Rašyba aiški. Kaina 15 c.
 Liaudies Dainos. Rinkinys pulkiaučių eilutų. Kaina 15 c.
 Teatras „Z. K.“ N 61 r 7. Knygelė naudinga visiems, ypač artistam. Trusas J. B.-lo. Kaina 20 c.
 Taipgi galima gauti pas mane darbininkiškų knygelė ir užrašyti socialistiškų laikraščius. Agentams nuo viršminėtų knygelė, duodu gerą nuosimtį. Adresnokite:
V. JAKSTYS,
 1815 E. Moyamensing Ave Philadelphia, Pa.

Nuo Naujų Metų (1913) pasirodys
Dievo Rykštė
 arba mėnesinis paveikslų žurnalas, knygos formate artistiška apdirbtas. Toks kokio lietuviui da neturėjo. Jisai pats kalbės — taip, kad ir nemokantis skaityti galės suprasti. Dykal sampečių nesimiam. Prenumerata už mėnesį \$1.00. Užrašykite dabar, nes mama reikalinga skaitytojau, idant gautume paco tiesas. Adresuokite: „Dievo Rykštė“, 1957 Fowler St., CHICAGO, ILL.

Nauja pulki svetainė
GRAND HALL
 Tapo galutinai užbaigta statyti ir randasi lietuvių apilinkė
 410-12-14 Wharton st., PHILADELPHIA, PA.
 Salė yra įrengta pagal geriausią šios dienos metodą ir už prieliamą prekę. Patogiausia salė balams, vestuvėms, koncertams, šeimyniškiems vakarams ir draugystė, klubui bei unijai susirinkimams.
WOLOWITZ & ALEXANDER
 410-12-14 Wharton st., Philada.
 Gyvenimo vieta:
 508 Greenwich st. ir 508 Garritt st.

Visiems naudinga
 Kiešinėlis Atliecia viso pasaulio arba žemlapių knygelė, praėjusio dešimtmečio išleidimas, kari turi 400 pual., didumo 3 1/2 x 5 1/2. Angliškoje kalboje. Mapos, kurios parodo geležinkelius, vandenis ir kalnas; Suvienytų Valstijų stultas, teritorijas ir kiek stelte miestų ir kiek gyventojų stelte ir atskiruose miestuose, — taip ir viso pasaulio miestu. Kaina \$1.00. Gausama pas:
M. M. Dovidait
 221 Pine st., Wilmington Del.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA
 Geriausi, didžiausi ir greičiausi laivai, atlieka tarnystę tarp Rusijos ir Amerikos nestodami net didžiausiuose portuose. „Czar“, „Kursk“, „Russin“.
 Roterdamą į 8 dienas; į Liepą — 11d.
 \$31.00 III Kilasos \$33.00
 \$45.00 II „ „ \$50.00
 \$60.00 I „ „ \$70.00
 Sekantis išplaukimas iš New Yorko:
 RUSSIA gruodžio 23
 KURSK, sausio 11
 Dėl patiesių informacijų kreipkitės pas mūsų agentus, arba pas generalinį agentą:
A. E. Johnson & Co.
 Gen. Pass. Agent
 27 Broadway — New York.

„KOVOS“ Administracijos
 Galima tuojau užsiprenumeruoti šiuos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart „Kovos“, skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsakykite juos per „Kovos“ Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą ko norite. Verta užsakyti šiuos laikraščius:
RANKPELNIS Dvisavaitinis
 Kaina metams \$1,50
 Išcina Skotioj
LAISVĖ
 Du syk į savaitę
 Kaina metams \$2,00.
 Išcina So. Boston, Mass.
KELEIVIS Savaitinis
 Kaina metams \$1,50
 Išcina So. Boston, Mass.
DARBININKŲ VILTIS Savaitinis
 Kaina metams \$1,50
 Išcina Shenandoah, Pa.
DILGĖLĖS Dvisavaitinis
 Kaina metams \$1,00
 Išcina Pittsburgh, Pa.
LIETUVIŲ ŽURNALAS Mėnesinis
 Kaina metams 50c.
 Išcina Chicago, Ill.
LAISVOJI MINTIS Mėnesinis
 Kaina metams \$2,00
 Išcina Scranton, Pa.

Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit minėtus laikraščius, užsakymus visuo met siųskite „Kovai“.
1815 E. Moyamensing ave., PHILADELPHIA, PA.

F. J. Bagocius
 Notaras. Tautos Tiesėjas.
 AGENTAS
 Visų Geriausių Laivinių Kompanijų
28 W. Broadway So. Boston, Mass.

L.S.S. Viršininuku adresai.
 Veik. Kom. Susineigimų Sekretorius
 L. S. Kupčinskas,
 217 E. Centre St., Shenandoah, Pa.
 Pildantysis Komitetas:
 A. C. Herman-Purvis,
 140 E. 19th st., New York, N. Y.
 V. Černiauskas,
 1711 Matheny ave., Springfield, Ill.
 A. Bernotas,
 1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
 L.S.S. Centro Sekretorius
 J. Stasulevičius,
 1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
 „Kovos“ Redaktorius
 K. Vildikas,
 1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
 Literatūškas Komitetas
 J. Ilgaudas,
 1841 So. Halsted st., Chicago, Ill.
 S. Strazdas,
 2030 Canalport ave., Chicago, Ill.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS
„RANKPELNIS“
 Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas 2 savaiti. „RANKPELNIS“ stovėdamas ant darbininkiškų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą pralino kraštuose. „RANKPELNYJE“ tilpa aptarti žinių ir mokslinių straipsnių, apsakos, statistikos ir t. t. In šio skyrly rašo įvairniais Europos lietuvių rašėjai. „RANKPELNIŲ“ kaina: metams \$1.00 pusei metų 50c, trims mėn. 25c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

„Rankpelnis“ Lily Bank, Bellshill SCOTLAND
 Reikalavdamas numerio pažinti džiškite stampą už 2c.

„RANKPELNIS“
 Ne liuosybėje, bet išdirbime **Vodka**, skanus rusiškas tautiškas gėrimas, yra žinomas savo cystumu ir puikumu, nes jis atydziai išdirbtas ir savyje prilako vien sveikas grūdų išsunkas. Mes užlaikome **Vodka** importuotą ir **Vodka** čionai išdirbtą.
 Mes išdirbame **Vodka** iš cystų grūdų ir tokiais pat aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdžia.
 Ačiū mūsų veiklumui mes parduodame už labai užimintą prekę. Jūs galite gauti **Vodka** importuotos ir **Vodka** čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos ir importuotos degtinės, vynų ir saldžių gerimų.
 Alus bonkuteimis ir bačkoms.
J. CARTUN
 401-3-5 South st. — Philadelphia, Pa.

L.S.S. rajonų sekretorių antrašai.
 I. J. A. Žakauskas 77 Drayer st. Waterbury, Conn.
 II. A. J. Neris 166 Spruce Alley. Philadelphia, N.J.
 III. J. Andriukonis Bx 723 New Kensington, Pa.
 IV. M. J. Šakauskas 116 Morris st. Jersey City, N.J.
 V. J. A. Byla 236 N. West st. Shenandoah, Pa.
 VI. J. Undzius 542 Broadway So Boston, Mass.
 VII. J. M. Bučinskas 8 Murphy st. Binghamton, N.Y.
 VIII. B. K. Radzevičius 3212 S. Halsted st. Chicago, Ill.
 X. J. Kacergius 1716 E. Matheny av. Springfield, Ill.
Veik. Komiteto narių antrašai.
 I. Rajono.
 J. V. Stalloraitis 74 Cherry st. Wallingford, Conn.
 II. Rajono.
 A. Dagle 509 Green st. Philadelphia, Pa.
 V. J. Stačkus 415 Bushkill st. Easton, Pa.
 III. Rajono.
 J. Brazauskas 2400 Fifth Ave. Pittsburgh, Pa.
 J. Maziukna 810 Chateau st. Allegheny, Pa.
 IV. Rajono.
 J. K. Gillis 32 Van Buren st. Passaic, N.J.
 J. Sukys 154-6 Grand st. Brooklyn, N.Y.
 V. Rajono.
 J. M. Jastulevičius Box 6 Minersville, Pa.
 L. Kupčinskas 217 E. Centre st. Shenandoah, Pa.
 VI. Rajono.
 M. Michelsonė 28 Broadway, So Boston, Mass.
 VII. Rajono.
 A. Valinčius 9 William st. Pittston, Pa.
 VIII. Rajono.
 A. Kvederas 1841 S. Halsted st. Chicago, Ill.
 P. Galakia 1616 N. Wood st. „ „ „
 P. M. Kaitis 1807 N. Ashland Ave. „ „ „
 X. Rajono.
 K. Airiškinas 1725 Poria Rd. Springfield, Ill.

„RANKPELNIS“
 Lily Bank, Bellshill SCOTLAND
 Reikalavdamas numerio pažinti džiškite stampą už 2c.

Rusija pralenkia Amerika.
 Ne liuosybėje, bet išdirbime **Vodka**, skanus rusiškas tautiškas gėrimas, yra žinomas savo cystumu ir puikumu, nes jis atydziai išdirbtas ir savyje prilako vien sveikas grūdų išsunkas. Mes užlaikome **Vodka** importuotą ir **Vodka** čionai išdirbtą.
 Mes išdirbame **Vodka** iš cystų grūdų ir tokiais pat aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdžia.
 Ačiū mūsų veiklumui mes parduodame už labai užimintą prekę. Jūs galite gauti **Vodka** importuotos ir **Vodka** čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos ir importuotos degtinės, vynų ir saldžių gerimų.
 Alus bonkuteimis ir bačkoms.
J. CARTUN
 401-3-5 South st. — Philadelphia, Pa.

TRIMITAS
 Laisvos dvasios giesmes ir dainos su gaidomis.
 Žodžiai įvairių mūsų žinomų poetų: Javaro, Rėk., Sparnaičio, Smutkelio, Kalėdų Kaukės. Ažuolaičio, iš Gorkio, Žingino, J. Mėmelės ir Šiaulieniško.
 Kompozicija žinomo mūsų dainiaus-kompozitoriaus **P. Miko.**
 Trimitas yra sekančios dainos su gaidomis: Sukelkime kovą, Badaujančių giesmė, Mano laivas, Ankstybas paukštėlis, Gedulių giesmė bei maršas, Darbininkų giesmė, Svelkinimas darbininkų, Kalinio daina, Internacionals, Marselietė, Viltis, Varšavietė, Darbininkų Marselietė, Revoliucionierių daina, Raudona vėliava ir Ant barikadų.
 Trimitas — tai klasiška dainų knyga. Pirmutinė lietuvių kalboje tos rūšies knyga.
 Trimitas privalo rasti kiekvieno lietuviui name, kuriame randasi pjanas; taip sakant, kiekvieno inteligentiško šeimyno. Taipgi Trimitas privalo rasti kiekvieno dainininko choristo nuosavybėje, o ypač pas choro vedėją.
 Kaina vieno egzempliorio apdaryta \$1.00 neapdaryta 75 c.
 Trimitas gaunamas tik pas mus. Visuomet adresuokite:
„KOVA“
 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

TIKRAS GYDYTOJAS
Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.
 Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphiajioj.

Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Atsišaukusiems iš tolaus per laiškus suteikia daktarišką rodą dovanai. Atėjusiems į ofisą ištiria geriausiais ligas ir dnođa savo gyduoles už menką užmokestį. Jis turi gerą medikaliską praktiką, kaip tai: pabaigus Medikaliską Universitetą, buvo miestu daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir turėjo praktišką mokslą didžioje mokykloje The New York Post Graduate Medical School and Hospital. Dabar gydo visokias ligas su gyduolėmis, darimam operacijų ir su elektra.
PAŠARGA:
 Jeigu mislį gydylis per laiška, tal šaukis tiesiog pas mane, nes aš, budamas lietuvis, suprantu kalbą ir jusi rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauks per laiška pas kokio svetimtaučio daktaro, juk jis jusi kalbos nesupras ir jusi laiška neperskaitys. Teisybė, toksai daktaras atsius jums keltatą butelį su farbuotu čistu vandeniu, kuris jums nei blogo nei gero nepadarys, o užmokestį atims, kaip ir už tikras gyduoles. Užtai nemėtyk darmais savo sunkiai užprocevuotus pinigus. Aš nelieku savo ofise nel tūmočiu nel raštinku ir nel aptiekoriu. Jei kas atsišaukia laiška pas mane, tal aš pats perskaityu tą laiška, ištiriu ligą ir jeigu reikalinga, tal tada pasiunčiu gyduoles.
Turiu šimtus padekavonių. Kelias čionai talpinu:
 Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., daug daktaru atliankian, o nel vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus su pagelba X-ray mane išgydė. Ištartin širdingą ačiū.
 Petras Šallus, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris ilgai sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skriapiavimą, skaudėjimą pasirūžiu ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir šitai jis išgydė mano moterį su pirmu pasiuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdingai ačiū už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžių, kad galėtu ir kitus sergančius gelbėti.
 Iš Brooklyn, N. Y., 38 So. 2-nd st. Mane išgydė daktaras Stankus nuo išbūtinio maldų skilimo keliančio degtinės vartojimo. Daktaras Stankus su padekavonės yra pūto su pavilijimu pačiu pacientu.
Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.
 1210 So. Broad st., — Philadelphia, Pa.
 Ofiso Nuo 9 iki 11 dienų, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare.
 valandos Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos L.S.S. leidimas No. 12-ns
SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI
 Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. Pusi. 55, prekė 20c
 Ši knygelė turėtų rasti kiekvieno darbininko žmogaus grūtoje, ir kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtinai miltą knygelę nusipirkti ir perskaityti, nes tik tokias raštus skaitydamas darbininkas žmogus, gali gauti supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę neklusną išnaudojimo tvarką.
 Reikalaujanti minėtos knygelės prisiuskite „Kovos“ Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuosimčiai.

„LAISVĖ“
 Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliskas LAIKRAŠTIS
 Eina du sykių savaitė: Utarninke ir Pėtnyčioj.
 Laikraštis „LAISVĖ“ didelio formato, talpina raštus geriausių raštinkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių. „LAISVĖS“ prenumerata Suvienyotose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubėziuose — metams 3 dol., pusmečiui — \$1.50.
 Ant pažirėjimo siūnčiam vieną numerį DYKAI! Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:
„LAISVĖ“ 242 West Broadway SO. BOSTON, MASS.

Amerikos Lietuviu Kalendorius
 1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO
 Iš turinio kalendoriaus reikia paminėti keletą svarbesnių straipsnių. Kodėl viskas brangsta, kaip ir ką mokintis, Dailė ir proletarijatas, Chronika revoliucijos judėjimo Rossijoje, Vėnys, Gyvenimo Tikslas, Ar bus blogi metai 1913, ir daugybė įvairiausių statistikų ir šiaip gyvenime reikalingų žinių ir informacijų. — Šitas kalendorius yra labai naudingas ir butinai reikalingas kiekvieno lietuviu namuose. Puikiai iliustruotas. Prisiųsk mums 25c pinigais ar stempomis, o mes prisiųsim šitą KALENDORIŲ tamstai į namus kartu su 36 puslapių KIŠENINIŲ KALENDORIUMI 1912, 1913 ir 1914 metams dovanai.
 AGENTAMS pusė kainos. Kas ims už \$10.00 ant karto, tam prisiumtiom išėšas mėš apmokame. Pinigai siunčiami š kaimo.
J. ILGAUDAS
 1841 So. Halsted St., Dept. 3. CHICAGO, ILL.